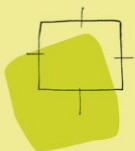


Bestemmingsplan Makkum - Centrum



V A S T G E S T E L D



BügelHajema

Plek voor ideeën

Bestemmingsplan Makkum - Centrum

V A S T G E S T E L D

Inhoud

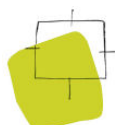
Toelichting + bijlagen

Regels + bijlagen

Verbeelding

27 juni 2013

Projectnummer 027.00.40.03.00



Ideeën voor een plek

Toelichting

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Ligging van het plangebied	6
1.3	Doelstelling	6
1.4	Herziening	7
1.5	Leeswijzer	7
2	De bestaande situatie	9
2.1	Ligging	9
2.2	Ontstaan en ontwikkeling	9
2.3	Ruimtelijke karakteristiek	12
	2.3.1 Detaillering van de ruimtelijke structuur	15
	2.3.2 Monumentale bebouwing	19
2.4	Functionele karakteristiek	21
	2.4.1 Bevolking en wonen	21
	2.4.2 Werk en voorzieningen	22
	2.4.3 Detailhandel	22
	2.4.4 Infrastructuur	24
3	Beleid	25
3.1	Rijksbeleid	25
3.2	Provinciaal beleid	26
3.3	Gemeentelijk beleid	29
4	Randvoorwaarden	37
4.1	Bedrijven en voorzieningen	37
4.2	Geluidhinder	38
	4.2.1 Wegverkeerslawaaï	38
	4.2.2 Industrielawaaï	39
4.3	Externe veiligheid	40
4.4	Luchtkwaliteit	43
4.5	Archeologie	44
4.6	Cultuurhistorie	47
4.7	Bodem	49
4.8	Ecologie	51
4.9	Water	56
5	Juridische toelichting	61
5.1	Algemeen	61
5.2	Bestemmingsplanprocedure	62
5.3	Toelichting op de regels	63
5.4	Overige aspecten	69

6	Uitvoerbaarheid	71
6.1	Economische uitvoerbaarheid	71
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	72

Bijlagen

Inleiding



1.1

Aanleiding

Sinds de invoering van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in 2008 is de wettelijke verplichting voor gemeenten ingesteld om bestemmingsplannen actueel te houden. Op grond van de in deze wet opgenomen actualiseringsplicht mogen bestemmingsplannen vanaf 1 juli 2013 niet ouder dan 10 jaar zijn. De geldende bestemmingsplannen voor Makkum - Centrum zijn thans danig verouderd. Deze bestemmingsplannen dienen te worden geactualiseerd om te kunnen voldoen aan de actualiseringsplicht. Dit vindt plaats met voorliggend bestemmingsplan.

ACTUALISERINGSPLICHT

In het verleden zijn bovendien voor diverse nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen afzonderlijke bestemmingsplannen opgesteld. De verschillende planologische regelingen zijn niet allemaal voldoende op elkaar afgestemd. Het doel van de integrale herziening van de geldende bestemmingsplannen is tevens om te komen tot een actualisatie en standaardisatie van de planologische regelingen (afgemeten aan het beleid van zowel rijk, provincie als gemeente) en de afstemming van de regelingen in de verschillende deelgebieden.

Met het vaststellen van voorliggend bestemmingsplan zullen de volgende bestemmingsplannen (al dan niet gedeeltelijk) worden herzien:

GELDENDE
BESTEMMINGSPANNEN

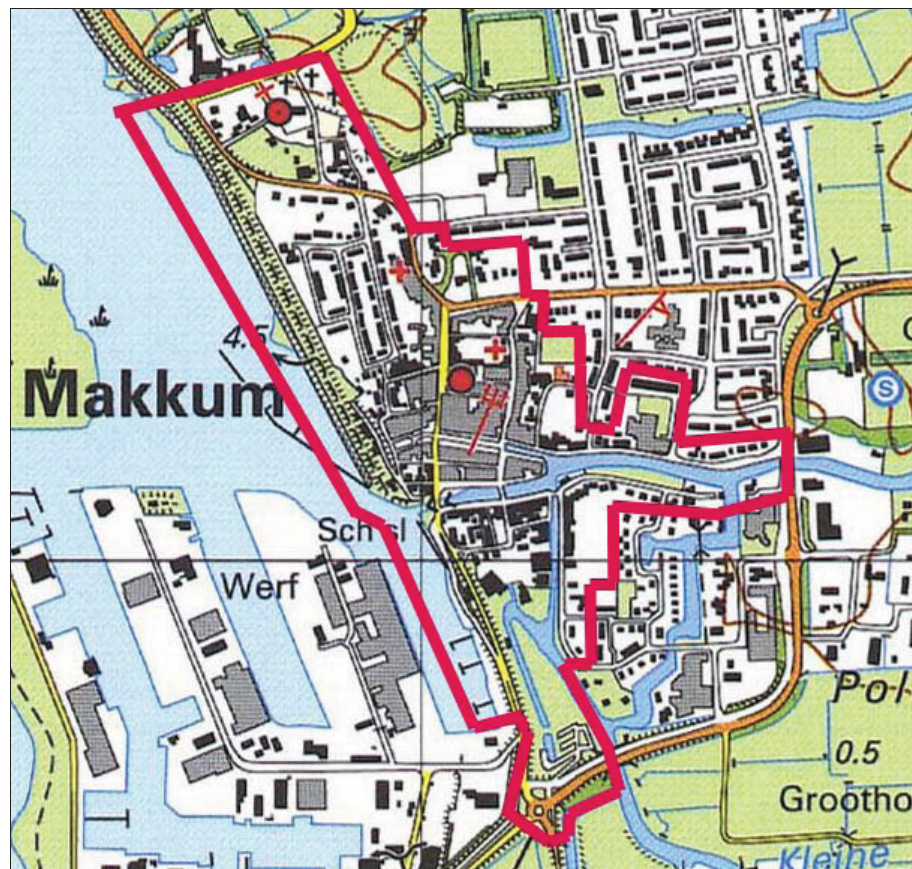
Bestemmingsplan	Vastgesteld	Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten
Dorpsvernieuwingsplan Makkum-Kom	31 maart 1999	21 juli 1999
Dorpsvernieuwingsplan Makkum-Kom, herziening ex artikel 30 WRO	22 maart 2003	25 maart 2004
Dorpsvernieuwingsplan Makkum-Kom, wijzigingsplan De Schans, Woning met praktijkruimte	15 maart 2005	14 april 2005
Dorpsvernieuwingsplan Makkum-Kom, wijziging ex artikel 11, lid 6 WRO De Schans	21 december 2004	17 januari 2005
Dorpsvernieuwingsplan Makkum-Kom, wijziging ex artikel 11 WRO De Schans	26 februari 2002	12 april 2002
Uitwerkingsplan ex artikel 11 WRO, Voorstraat 3 Makkum	13 september 2005	27 oktober 2005
Uitwerkingsplan ex artikel 11 WRO, Oude Nieuwbuurt	15 mei 2001	11 september 2001
Bestemmingsplan Makkum, Plan in onderdelen (1963)	14 januari 1963	16 juli 1963
Makkum Maggenheim	30 oktober 1978	13 juli 1979
Facetbestemmingsplan Openluchtrecreatie	25 mei 2009	

1.2

Ligging van het plangebied

PLANGRENZEN

In figuur 1 is de globale ligging en begrenzing van het plangebied aangegeven. Het plangebied omvat het oorspronkelijke centrum van Makkum. Het plangebied grenst aan de westkant aan het IJsselmeer. Aan de noordoostkant grenst het plangebied aan het naoorlogse nieuwbouwgebied Makkum-Oost. De noordgrens wordt bepaald door de Kerkeburen. In het zuiden strekt het plangebied tot aan de rotonde in de Workumerdijk. Aan de zuidoostzijde grenst het plangebied aan de bebouwing aan de Trasmolen.



Figuur 1. Ligging van het plangebied

1.3

Doelstelling

De doelstelling van dit bestemmingsplan kan worden samengevat als het treffen van een actuele juridisch-planologische regeling voor de bestaande situatie in het plangebied.

Een groot deel het oude centrum van Makkum is aangewezen als beschermd dorpsgezicht. Dit bestemmingsplan heeft daarom in hoofdzaak ook tot doel om de kenmerkende structuur van dit beschermde dorpsgezicht te beschermen.

1.4

Herziening

Dit bestemmingsplan is actualiserend en conserverend van aard. Dit houdt in dat de bestaande situatie in dit bestemmingsplan is vastgelegd en dat geen nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Ruimtelijke ontwikkelingen die reeds in de geldende bestemmingsplannen werden toegelaten, zijn met dit bestemmingsplan gecontinueerd. De in het plangebied aanwezige en vergunde bebouwing is positief bestemd. De in het bestemmingsplan opgenomen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn afgestemd op de huidige wet- en regelgeving. Hierdoor kan sprake zijn van perceelsgebonden wijzigingen ten opzichte van de hiervoor geldende bestemmingsplannen. Het eindproduct van dit bestemmingsplan is uiteindelijk een vrij gedetailleerd vormgegeven bestemmingsplan. De nodige flexibiliteit in het plan is verkregen door het opnemen van verschillende afwijkings- en wijzigingsregels.

KARAKTER
VAN HET PLAN

Het bestemmingsplan is zodanig vormgegeven dat het voldoet aan de Wro en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Bij de vormgeving en de bijbehorende verbeelding is aangesloten op de regeling Ruimtelijke Standaarden ruimtelijke ordening. Het bestemmingsplan voldoet aan de digitale verplichting zoals deze per 1 januari 2010 van kracht is geworden.

VORMGEVING
BESTEMMINGSPAN

1.5

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 van deze toelichting is een beschrijving van het plangebied gegeven, waarbij is ingegaan op de ontstaans- en ontwikkelingsgeschiedenis en de ruimtelijke en functionele karakteristiek van het plangebied. In hoofdstuk 3 is het van toepassing zijnde beleid van het Rijk, de provincie en de gemeente uiteengezet. Een omschrijving van de planologische en milieukundige randvoorwaarden is opgenomen in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 betreft de juridische toelichting op het bestemmingsplan. Hierin is nader ingegaan op de bestemmingsplanprocedure en is een toelichting op de regels van dit bestemmingsplan gegeven. Als laatste is in hoofdstuk 6 de (economische en maatschappelijke) uitvoerbaarheid van het planvoornemen uiteengezet. De maatschappelijke uitvoerbaarheid betreft de verslaglegging van de resultaten van het overleg ex artikel 3.1.1. Bro.

De bestaande situatie

2

2.1

Ligging

Makkum is gelegen in het westen van de gemeente Súdwest-Fryslân, ten zuiden van de aansluiting van de Afsluitdijk aan de IJsselmeerkust van Fryslân. De ligging van Makkum is gunstig door de Afsluitdijk die een zeer goede verbinding creëert met de Randstad. Ook in oostelijke richting kent Makkum via de A7 een goede verbinding. De ligging bij het IJsselmeer en recreatiegebied de Holle Poarte maakt Makkum en de omgeving een aantrekkelijk gebied om te wonen, werken en recreëren.

MAKKUM

Water is van groot belang voor Makkum. Het dorp is gelegen langs de Grutte Sylroede die van west naar oost door het dorp loopt. Door deze waterloop heeft Makkum in oostelijke richting een goede verbinding met het waterwegennet van Fryslân. Door middel van een sluis is de Grutte Sylroede aangesloten op het IJsselmeer. Hier loopt het Makkumer Djip, een kanaal tussen de sluis en het IJsselmeer.

WATER

Het plangebied beslaat het historische centrum van Makkum. Het plangebied is direct gelegen aan de IJsselmeerdijk en ligt zowel ten noorden als ten zuiden van de hierboven genoemde Grutte Sylroede.

PLANGEBIED

2.2

Ontstaan en ontwikkeling

Makkum is van oorsprong een terpdorp, ontstaan in de middeleeuwen op een kwelderwal. De eerste bewoning vond plaats ten westen van de huidige kern, maar door de zeespiegelstijging in de middeleeuwen werden bewoners gedwongen zich verder terug te trekken tot de terp 'Kerkeburen' (het vroegere Mackingum). Hier werden de eerste lage dijken aangelegd, die afwatering via zijlen en sluzen noodzakelijk maakten.

TERPDORP

In 1689 was Makkum al een dorp van betekenis geworden met visserij, scheepvaart, handel en nijverheid, en telde het bijna 3.000 inwoners. De open vaarroute met Amsterdam heeft geholpen Makkum tot een kern van meer dan alleen regionaal belang te ontwikkelen, in het bijzonder met betrekking tot de productie van aardewerk, estriken, panwerken, potten en tegels. Voor de groei van Makkum in deze tijd was het van oorsprong agrarische dorp zelf al snel te

STATUM EN MAKKUM

klein, en een meer stedelijke kern ontwikkelde zich ten zuidoosten naast de terp met de naam Statum, die al snel groter groeide dan Makkum. Terwijl de terpbouw een verspreid karakter heeft met boerderijen en woonhuizen, heeft de bebouwing van Statum een meer aaneengesloten en rechtlijniger opzet. Deze historische ruimtelijke structuur is zeer origineel gebleven, en in dit gebied komen veel rijksmonumenten en karakteristieke gebouwen voor.

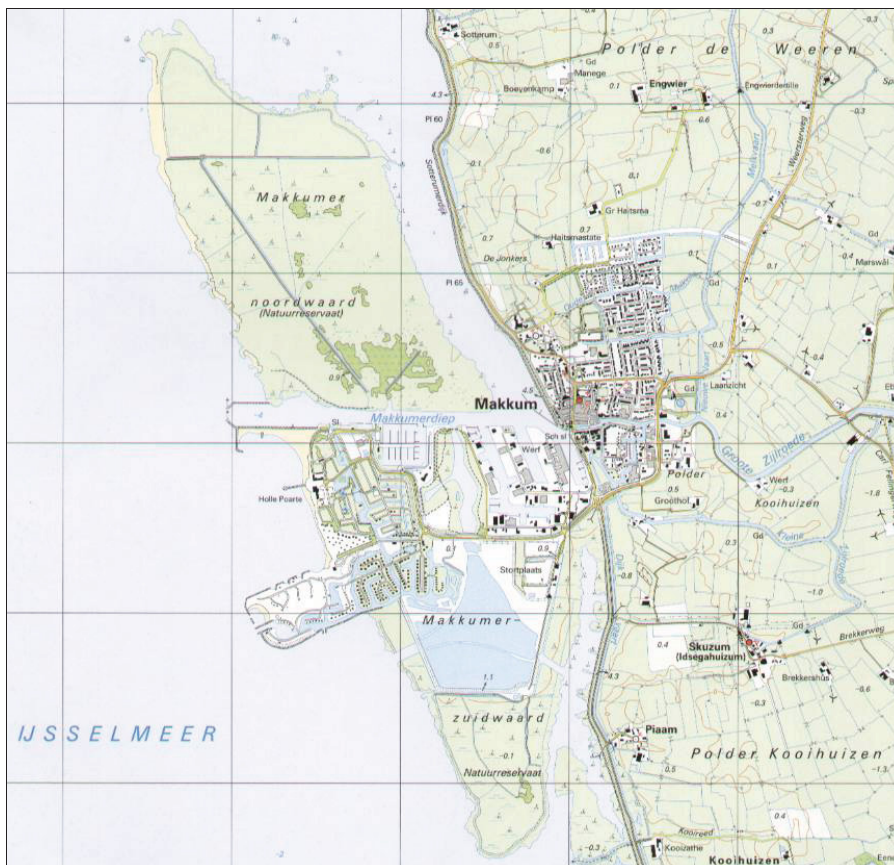


Figuur 2. Makkum rond 1851-1855
(Bron: Grote Historische Provincie Atlas Friesland, 1853-1856)

Na de 18^{de} eeuw ging de bedrijvigheid in Makkum achteruit. De opgebouwde handelsvloot verdween voor een groot deel en het inwonertal liep sterk terug.

De voor Makkum gelegen zandbank heeft geen positieve invloed gehad op de positie van Makkum. De zandbank ('Skilbanck' genoemd) viel droog bij een lage waterstand waardoor de haven van Makkum niet meer te bereiken was voor handelsschepen. De vorming van de zandbanken is een doorlopend proces waarbij het zeezand uit de Zuiderzee het strand doet aanwassen. Hier vormen zich grote schelpenbanken. Het in 1930 gegraven Makkumer Djip maakte Makkum weer te allen tijde bereikbaar voor schepen, maar dit heeft het dorp niet meer kunnen doen uitgroeien tot een kern van nationale betekenis zoals in de 17^{de} eeuw.

Een deel van de zandbanken (van de Zuidwaard) is inmiddels uitgegroeid tot een aantrekkelijk recreatiegebied, dat wordt omvat in het plangebied de Holle Poarte. Hier zijn vakantiehuizen en recreatievoorzieningen gesitueerd. Ook is Makkum aantrekkelijk voor watersporters als toegang tot het IJsselmeer, langs het Makkumer Djip zijn een aantal jachthavens ontstaan.



Figuur 3. Makkum rond het begin van de 21^{ste} eeuw
(Bron: Topografische atlas Friesland, 2004)

De bedrijven in Makkum waren oorspronkelijk vooral in en in de directe omgeving van de dorpskern gevestigd. De watergebonden bedrijven waren gevestigd in het havengebied, de handel- en nijverheidsbedrijven meer het land in.

BEDRIJFVIGHEID

Hoewel in de 20^{ste} eeuw de bedrijven zich meer langs de randen van het dorp zijn gaan vestigen is nog steeds een groot deel van de bedrijven in het dorp gevestigd. In het zuidoosten van het dorp ontwikkelde zich, eerst binnen de rondweg en later tussen de Suderseewei en de Grutte Sylroede, de eerste verzameling van bedrijven.

Het eerste grotere geplande bedrijventerrein is aan het eind van de 20^{ste} eeuw op de Zuidwaard aangelegd, direct naast de scheepswerf De Vries. Dit terrein ligt tussen Makkum en het recreatiegebied de Holle Poarte. Door de directe ligging aan het water zijn hier vooral watergebonden bedrijven gevestigd. Aan het begin van de 21^{ste} eeuw is het bedrijventerrein 'Tussen de Zijlroeden' aangelegd. Dit is een uitbreiding in zuidelijke en westelijke richting van het bedrijventerrein 'Rondweg Oost'.

Makkum heeft een verzorgingsfunctie voor een aantal omliggende dorpen, die voor hun dagelijkse voorzieningen op Makkum zijn aangewezen. Daarnaast is Makkum één van de toeristisch-recreatieve trekpleisters van de gemeente, zo-

wel voor waterrecreanten voor wie Makkum een ideale uit- en thuishaven is voor het IJsselmeer, als voor bezoekers van het aardewerkmuseum en het historische centrum.

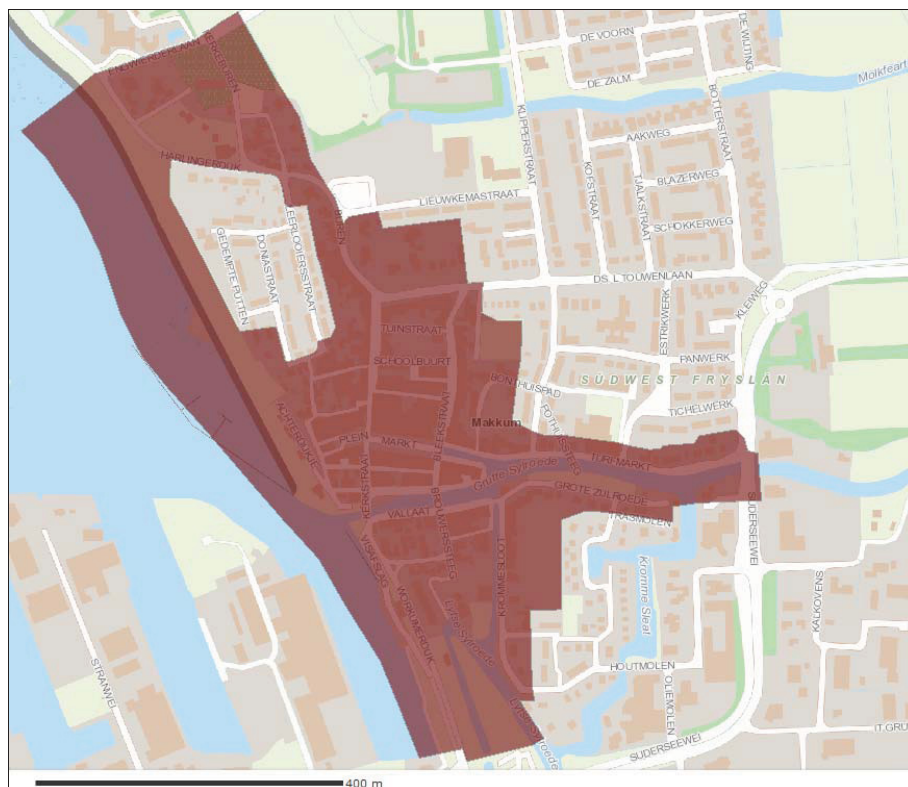
2.3

Ruimtelijke karakteristiek

Na de algemene omschrijving van het beschermd dorpsgezicht van Makkum is in deze paragraaf ingegaan op de ruimtelijke structuur binnen als buiten dit beschermd dorpsgezicht. De ruimtelijke structuur is verder per gebiedsdeel nader gedetailleerd. Tot slot zijn ook de monumentale panden binnen het plangebied benoemd.

Beschermd dorpsgezicht

Op grond van artikel 20 van de Monumentenwet 1961 is het centrum van Makkum op 27 januari 1987 van rijkswege aangewezen als 'beschermd dorpsgezicht'. Thans is voor dit gebied artikel 35 van de Monumentenwet 1988 van kracht. Het beschermd dorpsgezicht ligt geheel binnen het plangebied.



Figuur 4. Beschermd dorpsgezicht van Makkum
(Bron: Provincie Fryslân, 2012)

Bij een aanwijzing van een gebied als beschermd dorpsgezicht gaat het om een groep van onroerende zaken die van algemeen belang is wegens schoonheid, onderlinge ruimtelijke of structurele samenhang dan wel wetenschappelijke of

cultuurhistorische waarde en waar zich één of meer monumenten bevinden. In figuur 4 is de begrenzing van het beschermd dorpsgezicht inzichtelijk gemaakt.

Op grond van de volgende (samenvattende) motivering heeft aanwijzing van het beschermd dorpsgezicht van Makkum plaatsgevonden:

“Het beschermde dorpsgezicht betreft de kom van het dorp Makkum, gelegen aan de westkust van Friesland op een afstand van circa 15 km ten zuiden van Harlingen. In het dorpsgebied van het terpdorp Makkum, aan de oostkust van de Zuiderzee, ontstond vanaf de 16^{de} eeuw een nederzetting bij een aldaar gelegen uitwateringssluis. Ten gevolge van de gunstige ligging groeide deze nederzetting, met name gedurende de 17^{de} eeuw, uit tot een plaats met een belangrijke handels-, scheepvaart- en nijverheidsfunctie. Nadat in de 18de eeuw de groei van Makkum stagneerde, trad vanaf het begin van de 19^{de} eeuw een sterke teruggang van deze bestaansbronnen op, zodat het van oorsprong overwegend 17^{de}-eeuwse nederzettingsspatroon tot het midden van de 20^{ste} eeuw nagenoeg geen uitbreiding heeft ondergaan. Naast een aantal nijverheidsbedrijven dat zich in het dorp heeft kunnen handhaven, vormen de voorzieningen en de toeristische functie de huidige bestaansbasis van Makkum. Het nederzettingsspatroon, dat zich uitstrekt aan weerszijden van de Grote Zijlroede met aan de noordzijde een uitloper tot aan het oorspronkelijke terpdorp, is door de geleidelijke en weinig ingrijpende ruimtelijke ontwikkeling gaaf bewaard gebleven, waarbij het nog aanwezige water en het sluiscomplex een duidelijk beeld geven van het ontstaan en de historische ontwikkeling van het dorp. In samenhang met de overwegend goede historische kwaliteit van de bebouwing, waaronder ruim 50 beschermde monumenten, levert dit een beeld van zodanige cultuurhistorische waarde dat een aanwijzing van Makkum als beschermd dorpsgezicht gerechtvaardigd is.”

De gehele toelichting bij de beschikking tot aanwijzing van het beschermd dorpsgezicht is als bijlage 2 bij de regels van dit bestemmingsplan opgenomen. Deze toelichting geeft richting aan het ruimtelijke beleid van de historische kern van Makkum.

Het beleid voor een beschermd dorpsgezicht is gericht op het behouden en versterken van de ruimtelijke structuur, waardoor de historische ontwikkeling van het gebied herkenbaar blijft. Het beleid ten aanzien van het bouwen en verbouwen is in deze gebieden dan ook strikter dan doorgaans het geval is in de gemeente.

Binnen beschermd dorpsgezicht

De huidige ruimtelijke structuur refereert sterk aan de ontstaansgeschiedenis van het dorp. Deze historische kwaliteit, de stedenbouwkundige structuur, alsmede de bijzondere (tijdsgelateerde) architectuur is aanleiding geweest om het grootste deel van het plangebied als beschermd dorpsgezicht aan te wijzen.

De volgende kenmerken zijn van betekenis voor de ruimtelijke structuur:

- Een vrij oorspronkelijk patroon van de dijk met daarachter het dorp, de wegenstructuur, de structuur van waterlopen met sluis en bruggen.
- De agrarische structuur rond de terp van Kerkeburen (het vroegere Mackingum) met verspreid bebouwingspatroon.
- De stedelijke structuur in het voormalige Statum met aaneengesloten, op water en wegen georiënteerde bebouwingswanden met een vrij rechtlijnige opzet.
- Bedrijfsgebieden langs de Grutte en de Lytse Sylroede. De bedrijfsfunctie is hier grotendeels verdwenen en vervangen door een woonfunctie. De oriëntatie op deze waterlopen is echter behouden gebleven.

De historisch ruimtelijke structuur is het meest waardevol in de omgeving van de Voorstraat, het Vallaat, de Pruikmakershoek en het westelijk deel van de Turfmarkt. De rooilijnen in deze straten komen nog vrijwel overeen met het kadastrale Minuutplan uit circa 1830. Het water is daarbij nog volledig aanwezig. Tevens komen in dit gebied veel monumenten voor.

Maar ook vele andere straten in het plangebied zijn uit historisch-ruimtelijk oogpunt waardevol; onder meer de omgeving van de NH-kerk, de Kerkstraat, de Bleekstraat, de Middenstraat en de Schoolbuurt, het Plein en de Markt, het Achterdijkje, een gedeelte van de Turfmarkt, de Achterstraat, de Blokmakersstraat, een gedeelte van de Schans en de Workumerdijk en de Krommesloot.

De rooilijnen zijn hier grotendeels oorspronkelijk. De bebouwing is in het algemeen qua bouwvorm bepalend voor het historisch beeld. In deze omgeving is het water op een aantal plaatsen gedempt, zoals ter plaatse van de Markt en het Plein, ter plaatse van de Bleekstraat en langs de Buren. Het waren logische ontwikkelingen die destijds samenhangen met een grotere ruimtebehoefte voor het verkeer. Een andere wijziging in de structuur is de bouw van het postkantoor ter afsluiting van het Marktplein. Minder waardevol qua bebouwingsbeeld, maar qua bebouwingsstructuur nog wel oorspronkelijk zijn de Slotmakersstraat en de Vermaningssteeg.

Buiten beschermd dorpsgezicht

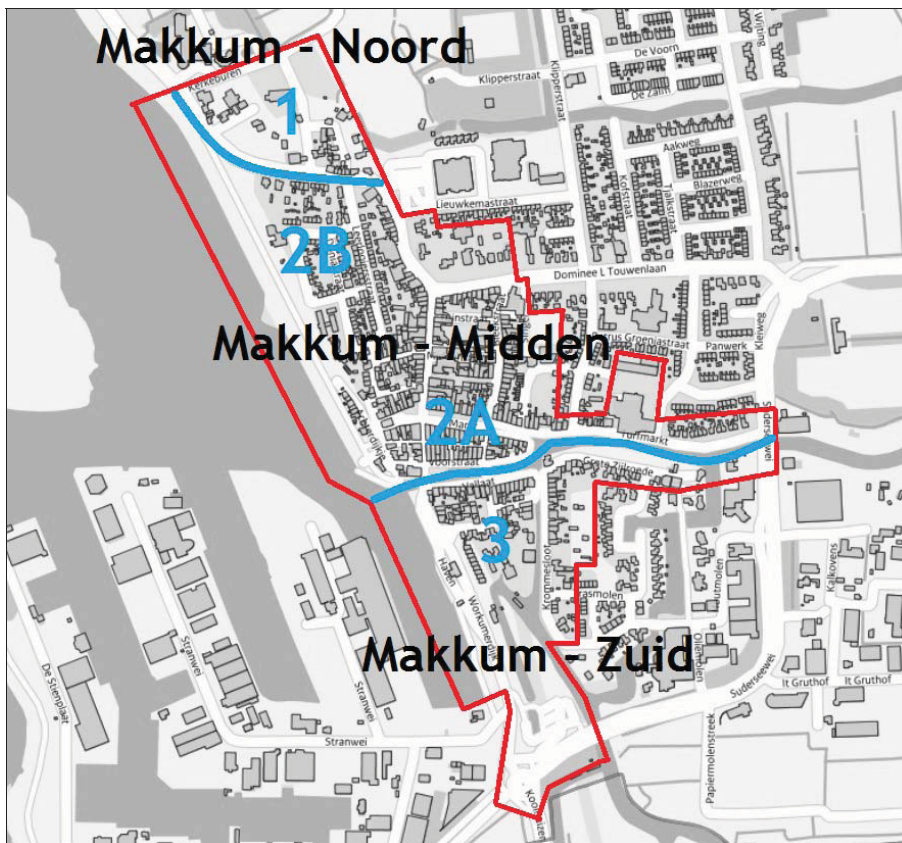
Sinds 1830 is Makkum aanzienlijk uitgebreid. De uitbreidingen vonden met name plaats in oostelijke en noordelijke richting. De kern van het dorp is daarom enigszins decentraal komen te liggen. Inbreiding vond plaats tussen het dorps hart en de Kerkeburen. Deze omgeving met rijtjeshuizen en een vrij rechtlijnig stratenpatroon (Leerlooiersstraat en omgeving) behoort tot het plangebied. Rond 2005 is deze uitbreidingswijk geherstructureerd. Daarbij is het kenmerkende stratenpatroon grotendeels gelijk gebleven.

2.3.1

Detaillering van de ruimtelijke structuur

Voor een nadere ruimtelijke beschrijving van het plangebied wordt in deze paragraaf onderscheid gemaakt in drie deelgebieden, te weten:

- Gebied 1: Makkum-Noord, zijnde de voormalige terp Mackingum.
- Gebied 2 (a+b): Makkum-Midden, zijnde het middengedeelte (tot en met de Grutte Sylroede), en:
- Gebied 3: Makkum-Zuid, zijnde het gebied ten zuiden van de Grutte Sylroede.



Figuur 5. Globale indeling in deelgebieden van Makkum/het plangebied

Structuur

- IJsselmeerdijk;
- Bebouwing gelegen op (nog deels aanwezige) terp;
- Kerk met door bomen en sloot omgrensd kerkhof;
- Verspreide kleinschalige bebouwing, afgewisseld met graslandjes en water in de vorm van sloten.

Bebouwing

- Centraal bebouwingselement is het van oorsprong middeleeuws kerkgebouw;
- Overwegend 19^{de}-eeuwse bebouwing;

GEBIED 1:
MAKKUM-NOORD

- Eén bouwlaag met schild- of zadeldak;
- Traditioneel materiaalgebruik (rode en gele baksteengevels in een enkel geval gepleisterd);
- Verticaal gerichte gevelopeningen.

Openbare ruimte

- Eenvoudige, smalle interne ontsluiting van het cluster in de vorm van weggetjes en paden met klinkerverharding;
- Dijklichaam met overwegend gras.

GEBIED 2A:
MAKKUM-MIDDEN,
BESCHERMD
DORPSGEZICHT

Structuur

- IJsselmeerdijk;
- Grutte Sylroede met sluis;
- Wegenpatroon met in het algemeen gesloten bebouwingswanden direct grenzend aan de verharding. Ter plekke van het Plein en de Bleekstraat licht gebogen gevelwanden;
- Pleinvormige ruimte van Markt en Plein;
- Straten hoofdzakelijk in noord-zuidrichting, stegen juist in oost-west-richting.

Bebouwing

Voorstraat

- Van oorsprong 17^{de}-eeuwse bebouwing in twee bouwlagen met kap aan de westzijde en één bouwlaag met kap aan de oostzijde;
- Rechte 19^{de}-eeuwse lijstgevels, veelal geleed in drie traveeën en met een dakkapel in het voorste dakschild. Ook enige klok- en tuitgevels;
- Bijzonder bebouwingsaccent wordt gevormd door het 19^{de}-eeuwse hotel als westelijke begrenzing van de straatruimte.

Markt en Plein

- Twee bouwlagen met een aankapping boven de gootlijst;
- Op de benedenverdieping soms grondig aangepast aan nieuwe functies;
- Bijzonder bebouwingsaccent wordt gevormd door het pleinafsluitende 19^{de}-eeuwse postkantoor.

Turfmarkt-west en Pruikmakershoek

- Bebouwing in één of twee bouwlagen, 18^{de}- en 19^{de}-eeuwse top- en lijstgevels;
- Bijzonder bebouwingsaccent wordt gevormd door het 17^{de}-eeuwse waaggebouw in drie bouwlagen.

Turfmarkt-oost

- Lage, niet aaneengesloten, 19^{de}-eeuwse woningen en oude bedrijfsgebouwen van aardewerkfabriek in één tot twee bouwlagen met kap;
- Meer naar het oosten jongere bebouwing die met name een rol speelt als begrenzing van de Grutte Sylroede.

Kerkstraat

- Bebouwing in één of twee bouwlagen met kap;
- Voornamelijk 19^{de}-eeuwse bebouwing met daklijst en aankapping, daarnaast ook enkele tuit- en klokgevels.

Buren en Ds. L. Touwenlaan-noordzijde

- Bebouwing overwegend in één bouwlaag met kap, aan de westzijde van de Buren in een gesloten rooilijn;
- Vooral lijstgevels met aangekapt dak en topgevels;
- Aan de oostzijde van de Buren en noordzijde van de Ds. L. Touwenlaan 19^{de}-eeuwse herenhuizen met forse tuinen.

Bleekstraat en Middenstraat

- Bebouwing in één en soms twee lagen met kap, zowel 19^{de}-eeuwse woningen met gootlijst en aankapping als 18^{de}-eeuwse topgevels.

Ds. L. Touwenlaan-zuidzijde

- Bebouwing in één bouwlaag met kap, meestal met topgevels.

Schoolbuurt, Slotmakerssteeg en Vermaningssteeg

- Bebouwingsbeeld wordt vooral bepaald door bebouwing in één bouwlaag met kap; veel bijgebouwen.
- Een parkeerterrein en garages maken onderdeel uit van de Vermaningssteeg.

Achterdijkje

- Bebouwingsbeeld wordt vooral bepaald door dijkbebouwing in één bouwlaag met zadelkap.

Het materiaalgebruik van bebouwing bestaat voornamelijk uit bruinrode gebakken steen voor de straatgevels, terwijl de zijgevels in veel gevallen van Friese gele stenen zijn gebouwd. Als dakbedekking overheersen rode oudhollandse en Friese pannen, gesmoorde blauwe pannen komen in mindere mate voor. De gevelindeling wordt in het algemeen gekenmerkt door een verticale geleiding.

Openbare ruimte

- In het algemeen gebruik van gebakken bestratingsmaterialen, bij de stegen niet nader onderverdeeld, elders voorzien van trottoirs of stoepen;
- Straat en pleinruimte zijn bij de Bleekstraat en bij de Markt geleed door de aanwezigheid van waardevolle bomen. Bijzondere elementen binnen de inrichting van de openbare ruimte zijn aanwezig ter plaatse van de historische Makkumersluis, de ijzeren klapbrug over de Grutte Sylroede in het verlengde van de Waagsteeg en de leugenbank achter Hotel Prins;

GEBIED 2B:
MAKKUM-MIDDEN,
LEERLOOIBUURT

- Voor wat betreft het water hebben de randen van de Grutte Sylroede in het westelijke gedeelte een stenig karakter en meer naar het oosten toe een groen karakter;
- De IJsselmeerdijk is afgezien van de dijkbebouwing ingericht met gras.

Structuur

- IJsselmeerdijk;
- Wegenpatroon waarlangs bebouwing in rijen op enige afstand van de weg.

Bebouwing

- Naoorlogse rijenbebouwing in één of twee bouwlagen met kap.

Openbare ruimte

- Straten met aan weerszijden een trottoir;
- Geleidelijke overgang naar het groene dijklichaam door een gebied met kleine graslandjes.

GEBIED 3:
MAKKUM-ZUID

Structuur

- IJsselmeerdijk, Grutte Sylroede, Krommesloot;
- Bebouwing georiënteerd op het water en op achterliggende wegen en stegen;
- Overwegend gesloten bebouwingswanden in zuidelijke richting overgaand in een losser patroon.

Bebouwing

Vallaat

- Van oorsprong 17^{de}-eeuwse bebouwing in twee bouwlagen met kap aan de westzijde en in één bouwlaag met kap aan de oostzijde;
- Rechte 19^{de}-eeuwse lijstgevels, veelal geleed in drie traveeën en met een dakkapel in het voorste dakschild; ook enige klok- en tuitgevels.

Krommesloot

- Lage, overwegend 19^{de}-eeuwse woningen in een gesloten rooilijn aan de oostkant. Aan de westoever meer losstaande bebouwing waaronder een van oorsprong 17^{de}-eeuws pakhuis.

Schans, Brouwerssteeg en Blokmakersstraat

- Vanouds min of meer het randgebied van de bebouwde kom van Makkum;
- In het noordelijk deel van het gebied lage, langs paden en stegen gegroepeerde woningen en schuren met een minder hoge kwaliteit van architectuur. In het zuidelijke deel een losse bebouwingsstructuur met min of meer willekeurig gesitueerde woningen;
- Aan de Schans en Alde Syl is nieuwbouw gepleegd, waaronder 9 dijkwoningen;

- Aan de zuidzijde overwegend groene oevers. Mogelijk resten van voormalige schans en blokhuis.

Het materiaalgebruik van bebouwing bestaat voornamelijk uit bruinrode steen voor de straatgevels, terwijl de zijgevels in veel gevallen zijn opgebouwd met Friese gele stenen. Als dakbedekking overheersen rode oudhollandse en Friese pannen, gesmoorde blauwe pannen komen in mindere mate voor. De gevelindeling wordt in het algemeen gekenmerkt door een verticale geleding.

Openbare ruimte

- Overgang van een ‘versteende’ inrichting aan de noordkant naar een meer groene omgeving aan de zuidkant;
- Bij Vallaat zijn stenen kaden aanwezig langs het water en stoepen voor de bebouingswand;
- De stegen en paden hebben een eenduidige verharding die van bebouingswand tot bebouingswand loopt;
- Het water langs de Krommesloot heeft grotendeels een groene oever;
- De Workumerdijk heeft door het dijklichaam en een aantal grasveldjes een groen karakter;
- Bijzonder element in de inrichting is de klapbrug in de Krommesloot.

2.3.2

Monumentale bebouwing

Rijksmonumenten zijn monumenten die beschermd zijn op grond van de Monumentenwet 1988. Onder een rijksmonument worden alle vóór ten minste vijftig jaar geleden vervaardigde zaken en terreinen verstaan die van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde. In het centrum van Makkum zijn een groot aantal Rijksmonumenten aanwezig.

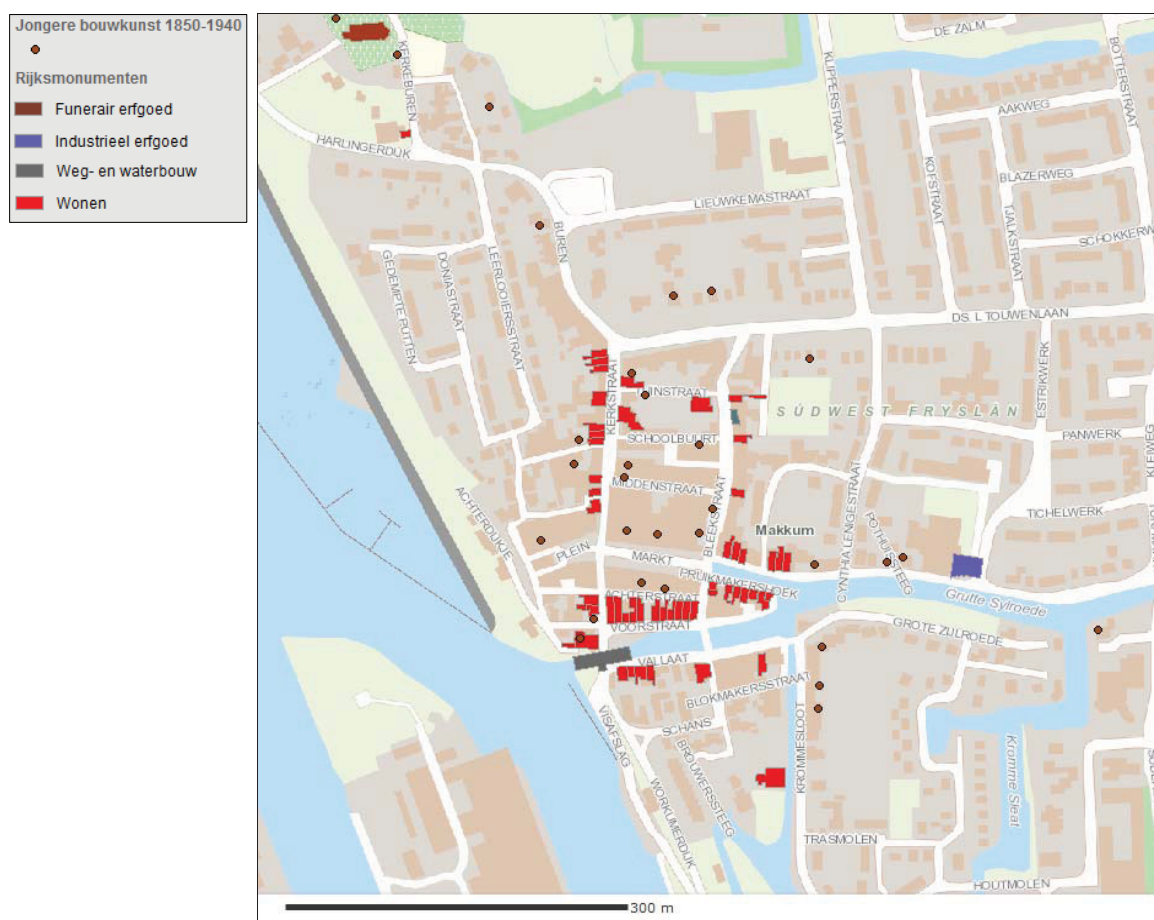
RIJKSMONUMENTEN

Hieronder volgt een opsomming van deze straatadressen op basis van het monumentenregister van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed:

- Achterdijkje: bij 19;
- Bleekstraat: 11, bij 11, 14, 36, 38;
- Brouwerssteeg: 9;
- Kerkeburen: 13, 21, 26, 35;
- Kerkstraat: 1, 5, 7, 11, 13, 17, 20, 25, 27, 29, 35, 43, 45, 47;
- Pruikmakershoek: 4, 8, 10, 12, 16, 18;
- Turfmarkt: 3, 5, 7, 29, 31, 33, 61;
- Vallaat: 2, 6, 8, 10, 20, 36;
- Voorstraat: 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21;
- Waagsteeg: 1, 1A;
- Workumerdijk: bij 1.

Rijksmonumenten worden door de Monumentenwet 1988 afdoende beschermd. Niettemin is voor rijksmonumenten in het plangebied op de verbeelding een

“specifieke bouwaanduiding - rijksmonument” opgenomen. Dit ter attentie op de aanwezigheid van een rijksmonument ter plaatse.



Figuur 6. Rijksmonumenten en karakteristieke panden (Bron: Provinsje Fryslân, 2012)

KARAKTERISTIEKE PANDEN

Naast vorengenoemde Rijksmonumenten zijn er nog verschillende panden, meest uit de periode 1850-1940, die in het kader van het Monumenten Inventarisatie Project¹ als karakteristiek zijn aangemerkt. Dit betreffen geen monumenten van nationale betekenis, maar kunnen wel van plaatselijk of regionaal belang worden geacht. Dit betreffen op basis van brongegevens van de Provinsje Fryslân de volgende straatadressen:

- Achterstraat: 10, 16;
- Bleekstraat: 1;
- Buren: 29;

¹ Het Monumenten Inventarisatie Project (MIP) was een door het Rijk opgezet onderzoek naar de stedenbouw en bouwkunst uit de periode 1850-1940. Het onderzoek had een tweeledig doel: documentatie van het gebouwde erfgoed voor toekomstig onderzoek en een basis leggen voor aanvulling van de rijksmonumentenlijst. Geïnterviewd zijn gebouwen en andere objecten die zich onderscheiden van andere onroerende zaken uit dezelfde periode om de typerende bouwstijl, bijzondere detaillering of materiaalgebruik, mate van gaafheid, zeldzaamheid, bijzondere functie, vooraanstaande ontwerper, stedenbouwkundige situering of een andere cultuurhistorische waarde.

- Ds. L. Touwenlaan: 5, 9, 30;
- Houtmolen: 2, 4;
- Kerkeburen: 16-18, 31 (grafmonument en erfscheiding op begraafplaats van kerk);
- Kerkstraat: 1, 3, 10, 12, 28;
- Kromme Sloot: 1, 11, 15;
- Markt: 7, 15, 33;
- Plein: 14;
- Schoolbuurt: 8;
- Slotmakersstraat 2, 3, 4, 6;
- Tuinstraat 4;
- Turfmarkt: 39; 51, 53, 55.

Voor panden die zijn geïnventariseerd in het kader van het MIP geldt geen specifieke beschermingsregeling. Wel kan het voorkomen dat een dergelijk pand middels een specifieke bouwaanduiding als beeldondersteunend of als beeldbepalend op de verbeelding van dit bestemmingsplan is aangemerkt. Wanneer dat het geval is, geldt een regeling dat de bestaande hoofdvorm (goothoogte, bouwhoogte, dakhelling en dakvorm) van de bebouwing gehandhaafd dient te blijven.

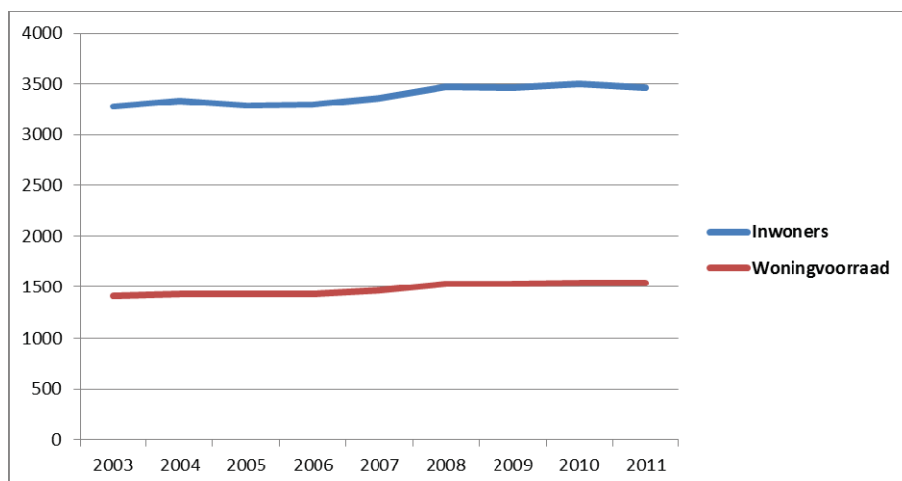
2.4

Functionele karakteristiek

2.4.1

Bevolking en wonen

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat Makkum per 1 januari 2011 een aantal van 3.465 inwoners telde. De afgelopen jaren is er sprake geweest van een licht stijgend inwoneraantal.



Figuur 7. Aantal inwoners en woningvoorraad in Makkum
(Bron: CBS, 2012)

In de periode van 2003 tot 2011 heeft er een toename van 185 personen plaatsgevonden. Dit betreft een gemiddelde jaarlijkse stijging van het inwoneraantal van circa 0,6%. In de beschouwde periode tot 2011 is ook de woningvoorraad toegenomen met een aantal van 135 woningen (naar een totaal van 1.545 woningen). Dit komt neer op een jaarlijks gemiddelde toename van circa 15 nieuwe woningen. De gemiddelde woningbezetting is in de periode 2003-2011 van 2,33 naar 2,24 gedaald.

2.4.2

Werk en voorzieningen

ALGEMEEN In Makkum ontstond een daling in de werkgelegenheid in de jaren 1980 (al was er wel een absolute stijging in het aantal bedrijven). Met de uitbreiding van het industrieterrein Zuidwaard en de investeringen in het recreatiegebied Holle Poarte is deze ontwikkeling in de jaren 1990 gekeerd. Eind jaren '90 van de vorige eeuw groeide het aantal arbeidsplaatsen weer, vooral door de vestiging van nieuwe bedrijven op het bedrijventerrein en de komst van nieuwe horeca, detailhandel en dienstverlening onder meer op de Holle Poarte. Tevens heeft de herinrichting van het centrum een goede bijdrage geleverd aan de stijging in de werkgelegenheid. Het aanbod aan werkgelegenheid in Makkum is nu door de grote verscheidenheid aan bedrijven en voorzieningen groot.

MAKKUM-CENTRUM De meeste voorzieningen in Makkum zijn (naast de bedrijventerreinen en het recreatiegebied Holle Poarte) geconcentreerd in het centrum van Makkum. Het gaat hierbij met name om stedelijk voorzieningen, zoals horeca, winkels en dienstverlenende bedrijven, maar ook om maatschappelijke voorzieningen zoals scholen, kerken en de bibliotheek. Deze voorzieningen zijn met name in het oudste deel van het centrum gesitueerd; langs de Kerkstraat (en deels langs de Bleekstraat) en de dwars daarop gelegen straten Voorstraat, Achterstraat, Plein en Markt. Meer rondom het centrum zijn enkele grotere bedrijven gesitueerd. Daarbij gaat het onder meer nog om Koninklijke Tichelaar Aardewerk. Noemenswaardig zijn voorts de opslagschuren/pakhuizen langs de Grote Zijlroede. Tot slot zijn langs de Workumerdijk faciliteiten gesitueerd ten behoeve van de recreatie, zoals een toiletgebouw, het gebouw van de havenmeester en een viskraam.

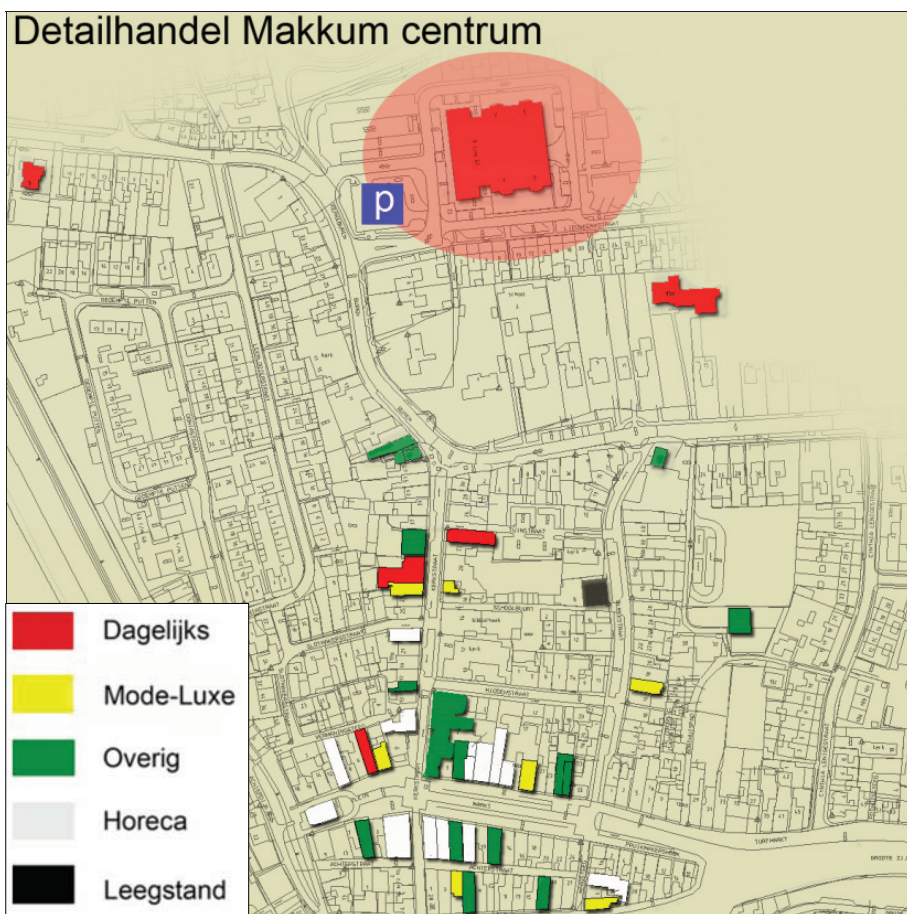
2.4.3

Detailhandel

ALGEMEEN
AANBOD Makkum heeft een detailhandelsaanbod van ongeveer 6.200 m² detailhandel verdeeld over 37 winkels. Dit detailhandelsaanbod ligt boven het gemiddelde vierkante meters dat gemiddeld in kernen van vergelijkbare omvang aanwezig is (<5.000 inwoners).

BRANCHERING In Makkum is een breed maar qua omvang redelijk bescheiden aanbod in de dagelijkse sector aanwezig. De basis van dit aanbod is de supermarkt aan de Liewkemastraat, net buiten het plangebied, met een omvang die past bij een

moderne service supermarkt. In het dagelijkse segment zijn verder diverse speciaalzaken aanwezig. (bakker, slager, viswinkel). Ook recreatiecentrum De Holle Poarte heeft de beschikking over dagelijks aanbod.



Figuur 8. Kaart van detailhandel in Makkum-Centrum (Bron: Kadernotitie detailhandelsstructuurvisie Súdwest-Fryslân, 2012)

Makkum heeft winkels in het modische en luxe aanbod. In het luxe aanbod is uiteraard ook het aanbod aan aardewerk en glas meegenomen. De omvang van de vrijetijdsbranches in Makkum is in verhouding sterk. Vooral de watersportbranche is hierin ruim vertegenwoordigd. Dit heeft alles te maken met het sterke watersportprofiel dat Makkum heeft. Verder is de woonbranche met ruim 40% van de totale vloeroppervlakte bovengemiddeld vertegenwoordigd door de aanwezigheid van een grote woondecoratiewinkel (1.200 m²).

Makkum heeft in feite twee kernwinkelgebieden; het centrum van Makkum (Kerkstraat, Plein, Markt, Voorstraat) en daarnaast de op toeristen gerichte voorzieningen bij het recreatiecentrum “De Holle Poarte”. Het kernpunt van de dagelijkse boodschappen in het dorp ligt net buiten het eigenlijke centrumgebied en daarmee het plangebied van dit bestemmingsplan. Hier is aan de Liuwkemastraat een aantal jaren geleden een nieuw appartementencomplex gebouwd met in de plint een supermarkt (verplaatst van de Ds. Touwenlaan)

SPREIDING
DETAILHANDEL

en een bijbehorend parkeerterrein. Het eigenlijke dorpscentrum is een diverse mix van detailhandel (zowel versspeciaalzaken als modisch, en overig recreatief en frequent non-food), horeca, wonen en dienstverlening. Hierbij ligt de nadruk van de detailhandel meer in de Kerkstraat en hebben het Plein en Markt veel meer een horecaprofiel. In het centrum is na het vertrek van de vroegere supermarkt aan het Plein geen supermarkt meer aanwezig.

2.4.4

Infrastructuur

WEG Het plangebied wordt op verschillende wijzen ontsloten. In het noorden via de Harlinderdijk/Kerkeburen, in het oosten via de Ds. L. Touwenlaan en in het zuiden via de Workumerdijk. De interne wegenstructuur is er één van straten en steegjes en achterpaden, dwars op en parallel aan de van oorsprong belangrijkste straten Kerkstraat, Voorstraat en Markt. Deze zelfde wegenstructuur (zij het iets ruimer van opzet) is ook in de Leerlooiersbuurt toegepast.

In het kader van het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan van de voormalige gemeente Wûnseradiel (2006) is binnen de bebouwde kom van Makkum een 30 km/uur zone ingesteld, met uitzondering van de Suderseewei. Deze is echter buiten het plangebied gelegen.

WATER Het plangebied omvat in het westelijke deel een gedeelte van het Makkumer Djip. Centraal in het plangebied loopt in oost-westelijke richting de Grutte Sylroede. Daarnaast wordt de Krommesloot aan de westelijke zijde door water begeleid. Dit water staat in verbinding met de Grutte Sylroede in het noorden en de Lytse Sylroede in het zuiden.

3.1

Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) van kracht geworden. De SVIR heeft diverse nota's vervangen, zoals de Nota Ruimte en Nota Mobiliteit. Ook zijn met het SVIR de ruimtelijke doelen en uitspraken vervallen die zijn benoemd in de Agenda Landschap, Agenda Vitaal Platteland en Pieken in de Delta. In de SVIR is de visie van de rijksoverheid op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland richting 2040 aangegeven. Dit betreft een nieuw, integraal kader dat de basis vormt voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de SVIR is gekozen voor een meer selectieve inzet van het rijksbeleid dan voorheen. Voor de periode tot 2028 zijn de ambities van het Rijk in drie rijksdoelen uitgewerkt:

- Vergroten van de concurrentiekracht door versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland.
- Verbeteren van de bereikbaarheid.
- Zorgen voor een leefbare en veilige omgeving met unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

Met bovengenoemde rijksdoelen zijn 13 nationale belangen aan de orde die in het SVIR verder gebiedsgericht zijn uitgewerkt in concrete opgaven voor de diverse onderscheiden regio's. Buiten deze nationale belangen hebben decentrale overheden meer beleidsvrijheid op het terrein van de ruimtelijke ordening gekregen. Het kabinet is van mening dat provincies en gemeenten beter op de hoogte zijn van de actuele situatie in de regio en de vraag van bewoners, bedrijven en organisaties en daardoor beter kunnen afwegen welke (ruimtelijke) ingrepen in een gebied nodig zijn.

Vanwege de ligging van het plangebied is nationaal belang 9 relevant, te weten: "ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en kaders voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling". Voor het IJsselmeergebied geldt een gebiedsgericht deelprogramma. In dit deelprogramma staat de toekomstige opgave voor waterveiligheid en zoetwatervoorziening in het IJsselmeergebied centraal. Onderzocht wordt of op termijn het peilbeheer van het IJsselmeer moet worden aangepast, rekening houdend met de andere belangen die spelen in het gebied. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek wordt in 2014 nader beslist over het korte en lange termijn peilbeheer van het IJsselmeer gericht op de watervoorziening in Nederland en de veiligheidsopgave in het gebied.

Barro/AMvB Ruimte (2011)

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) biedt de basis voor het stellen van algemene regels, op te nemen in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Die regels richten zich primair op gemeenten, die het eerstverantwoordelijke overheidsniveau zijn voor de inhoud van ruimtelijke plannen. In het per 30 december 2011 in werking getreden Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), de AMvB Ruimte, zijn de nationale belangen benoemd die juridische doorwerking vragen. Het IJsselmeergebied in artikel 2.12 van het Barro betreft één van die nationale belangen die in de AMvB Ruimte is opgenomen en relevant is voor het plangebied. In het Barro is onder andere vastgelegd dat een bestemmingsplan geen bestemmingen bevat die ten opzichte van inwerkingtreding van het Barro nieuwe bebouwing of landaanwinning in het IJsselmeergebied mogelijk maakt.

3.2

Provinciaal beleid

Streekplan Fryslân (2007)

Op 13 december 2006 is het streekplan vastgesteld door Provinciale Staten. Het streekplan geeft de visie van Provinciale Staten op het ruimtelijk beleid van de provincie weer. Het streekplan vormt de basis van het provinciale beleid voor de periode 2006 tot 2016.

Uitgangspunt van het streekplan is het begrip 'ruimtelijke kwaliteit'. Hiermee bedoelt de provincie dat in (ruimtelijke) plannen, ontwerpen en in de uitvoering uitdrukkelijk de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde worden toegevoegd aan de omgeving. Door deze waarden is een ruimtelijke inrichting die bijdraagt aan een duurzame ontwikkeling van Fryslân gewaarborgd. Met een duurzame ontwikkeling wordt voorzien in de behoeften van de huidige generaties, zonder daarbij de mogelijkheden te beperken van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien.

Dit wil de provincie verbinden aan een sterke sociaaleconomische ontwikkeling in een leefbare omgeving waarbij zij inzet op het ontwikkelen van onder andere de aanwezige bodem, cultuurhistorische en waterkwaliteiten. Op basis hiervan zet de provincie in haar beleid in op het bundelen van wonen en werken in stedelijke bundelingsgebieden.

Makkum ligt niet in een dergelijk stedelijk bundelingsgebied, maar is wel aangeduid als regionaal centrum. Regionale centra hebben een opvangtaak voor diverse categorieën (zeer) kleine tot middelgrote bedrijven met een bijbehorende mogelijkheid voor bedrijventerrein op voorraad. Daarnaast zijn er ook mogelijkheden voor kleinschalige (boven)lokale kantoorvestigingen die passend zijn bij de functie van het regionale centrum. Makkum heeft een opvangfunctie voor bedrijvigheid en is van belang voor de regionale verzorgingsstructuur

in het gebied. Daarnaast heeft Makkum een belangrijke functie voor de watersport op het IJsselmeer en voor de verblijfsrecreatie.

Ten behoeve van toekomstige dijkversterking heeft de provincie in het streekplan aangegeven dat in bestemmingsplannen ruimtelijke reserveringszones moeten worden opgenomen. Als breedte van de ruime reserveringszones langs primaire waterkeringen voor het vaste land en het IJsselmeer wordt buitendijks 175 m gereserveerd en binnendijks binnen het aaneengesloten bebouwd gebied 100 m. Afhankelijk van de lokale situatie kunnen de ruime reserveringszones worden ingeperkt tot exacte reserveringszones die daadwerkelijk nodig zijn voor de versterking van de waterkering. Ter hoogte van het plangebied van Makkum - Centrum is de exacte reserveringszone door Wetterskip Fryslân berekend. Deze zone heeft hier een breedte van 55 m en is als zodanig op de verbeelding aangegeven.

RESERVERINGSZONE
IJSELMEERDIJK

Het bouwbeleid voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de ruime en exacte reserveringszones gaat uit van een aantal criteria. Binnen de gebieden met aaneengesloten bebouwing (kustplaatsen), zoals ook in het plangebied, geldt dat:

- bij recht en via binnenplanse afwijkingsmogelijkheid de planologische ruimte in geldende bestemmingsplannen mag worden benut;
- nieuwbouw en uitbreiding van bestaande bebouwing zijn onder voorwaarden mogelijk. Deze voorwaarden zijn gericht op het voorkomen van onomkeerbare gevolgen die nadelig zijn voor toekomstige versterking van de waterkering, waarbij ervan uit wordt gegaan dat versterking bij voorkeur buitendijks plaatsvindt. De waterkeringbeheerder stelt op basis van maatwerk nadere voorwaarden.

Provinciale Verordening Romte Fryslân (2011)

Het Streekplan Fryslân uit 2007 heeft op basis van het overgangsrecht van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) de status van structuurvisie gekregen. Met de invoering van de Wro is de goedkeuringsbevoegdheid van bestemmingsplannen van de gemeente vervallen. De provincie heeft daarentegen wel de mogelijkheid gekregen om een provinciale verordening op te stellen. In 2010 heeft de Provinsje Fryslân derhalve het initiatief genomen om te komen tot de Provinciale Verordening Romte (PVR). Deze is op 15 juni 2011 vastgesteld en is per 1 augustus 2011 in werking getreden.

In de PVR is aangegeven welk onderwerpen de provincie van provinciaal belang acht en op welke wijze de provinciale belangen moeten worden vertaald in gemeentelijke ruimtelijke plannen. Als daaraan niet wordt voldaan, zal de provincie een zienswijze indienen en eventueel een aanwijzing geven als onvoldoende aan die zienswijze tegemoet wordt gekomen. Het streekplanbeleid, zoals dat hiervoor is aangegeven, is in het kader van de verordening voorzien van concrete beleidsregels. Deze beleidsregels zijn betrokken bij het opstellen van dit bestemmingsplan.

Derde Waterhuishoudingsplan Fryslân 2010-2015 & Waterbeheerplan 2010-2015

WATERHUIS-
HOUDINGSPLAN

Het “Derde Waterhuishoudingsplan Fryslân: Wiis Mei Wetter” geeft de doelen weer die de provincie in de periode 2010-2015 wil bereiken. Het waterhuishoudingsplan staat centraal in de provinciale besluitvorming. Het Wetterskip Fryslân ontvangt dit provinciale plan als kader voor het waterbeheer in Fryslân. Het plan geeft eveneens de kaders aan voor het rioleringsbeheer van gemeenten en het eigen provinciale beleid. Het waterhuishoudingsplan is de verbindende schakel tussen het ruimtelijke en economische beleid van de provincie en het waterbeheer. Bovendien is het een structuurvisie voor het ruimtelijke beleid. Dit houdt in dat het plan, op de onderdelen die hierop betrekking hebben, dezelfde status heeft als het streekplan.

WATERBEHEERPLAN

In het “Waterbeheerplan: Wetter jout de romte kwaliteit” is door het Wetterskip Fryslân aangegeven welke maatregelen zij in de periode van 2010 tot 2015 neemt om het watersysteem op orde te houden en te verbeteren. Hierbij kan het gaan om uitvoeringswerken, maar het betreft ook het opstellen van nieuwe beleidsregels en verordeningen of maatregelen ten aanzien van het normale beheer en onderhoud. In het waterbeheerplan wordt de relatie met de doelen en resultaten uit het waterhuishoudingsplan gelegd. Het waterbeheerplan staat centraal in de besluitvorming binnen het Wetterskip Fryslân.

De hoofddoelstelling van beide waterplannen voor het waterbeleid in Fryslân luidt als volgt: “Het hebben en houden van een veilige en bewoonbare provincie en het in stand houden en versterken van gezonde en veerkrachtige watersystemen, zodat een duurzaam gebruik blijft gegarandeerd”. Het beleid is in beide plannen verder uitgewerkt in de thema's ‘waterveiligheid’, ‘schoon water’ en ‘voldoende water’.

Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan (2007)

Het hoofddoel van het Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan (PVVP) is het realiseren van een duurzaam verkeer- en vervoersysteem in Fryslân:

- dat voldoet aan de verplaatsingsbehoefte van inwoners en bezoekers;
- dat voldoet aan de behoefte om goederen te transporteren;
- dat bijdraagt aan de versterking van de economie;
- dat veilig is;
- dat schade aan natuur, landschap en milieu weet te beperken.

PROVINCIALE
VAARWEGENVERORDENING

Gemeenten dienen ontwikkelingen die belemmerend zijn voor het functioneren en de verdere ontwikkeling van het vaarwegennet, te voorkomen. Voor vaarwegen die bij de provincie in beheer zijn, zijn verordeningen van toepassing. Het toelaten van voorzieningen voor derden, zoals de aanleg van een steiger, beïnvloedt het functioneren van de vaarweg. Voor vaarwegen stelt de provincie daarom eisen aan de profielbreedte van het doorvaarbare water, afhankelijk van de verwachte drukte op de vaarweg. Dit betekent dat er niet zomaar obstakels in het vaarwater kunnen verrijzen.

In de vaarwegverordening Friesland zijn beheerszones van 10 m tot 30 m breed aan weerszijden van alle beroeps- en recreatievaarwegen vastgelegd, waarbinnen in beginsel een verbod geldt voor bouwwerken, houtopstanden en werkzaamheden. Voor het bouwen of het uitvoeren van werken en werkzaamheden binnen de beheerszones dient een vrijstelling op grond van artikel 18 van de verordening te worden verkregen. Voor werkzaamheden die de Friese boezemwateren raken, is voorts een vrijstelling van het “waterenreglement” van het Wetterskip Fryslân nodig.

3.3

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Wûnseradiel (2009)

In 2009 is de Structuurvisie Wûnseradiel vastgesteld. Deze structuurvisie heeft ten doel voor het gemeentelijk grondgebied een samenhangend kader te bieden voor de ruimtelijke ontwikkeling in de periode tot 2020 waaraan concrete initiatieven met ruimtelijke effecten kunnen worden getoetst. De structuurvisie gaat in op verschillende thema's en geeft daarnaast ook een beleidskoers op de verdere ontwikkeling van Makkum:

- **Bedrijvigheid:** Zowel lokale als regionale bedrijvigheid kan zich vestigen op bedrijventerreinen. Bedrijven in de hogere milieucategorieën kunnen een plaats krijgen op de bestaande bedrijventerreinen. De sterke punten van Makkum dienen te worden benut en te worden verbeterd, zoals de watersportgebonden bedrijvigheid.
- **Woningbouw:** In Makkum zal ontwikkeling van woningbouw plaats blijven vinden. Ook dient aandacht te worden besteed aan de kwaliteit van de bestaande woningvoorraad en de openbare ruimte. Voor nieuwbouw geldt dat duurzaamheidscriteria een rol spelen.
- **Toerisme en recreatie:** Wat betreft de toeristisch-recreatieve sector wordt gesteld ingezet op een verdere kwaliteitsverbetering en capaciteitsgroei. In Makkum zijn er mogelijkheden voor het opwaarderen van het centrum, het realiseren van een veelzijdige horeca en het aantrekkelijker maken van Makkum op (cultuur)historisch vlak. Ook de dagrecreatie kan verder ontwikkeld worden.

Ontwikkelvisie gemeente Súdwest-Fryslân (2012)

De gemeentelijke Ontwikkelvisie is op 22 maart 2012 vastgesteld. In deze visie staan de gemeentelijke ambities betreffende sociale, ruimtelijke en economische ontwikkelingen beschreven. De visie zal een belangrijke basis voor nieuw beleid en plannen gaan vormen. De visie maakt duidelijk hoe de gemeente zich wil positioneren, wat de belangrijkste speerpunten zijn en op welke aandachtsgebieden wordt ingezet. De ontwikkelvisie beslaat een periode van tien jaar.

In de gemeente worden vijf landelijke clusters, waaronder Makkum, en één stedelijk cluster rondom Bolsward en Sneek onderscheiden. De ontwikkelvisie

rust op zes pijlers waar een visie op is geformuleerd en waar een koers per landelijk of stedelijke cluster voor is uitgezet. De pijlers met bijbehorende visie betreffen:

1. **Verscheidenheid in kernen:** Gebiedsgerichte aanpak via clusters, met oog voor samenhang. Aandacht voor unieke ruimtelijke structuur, sociaaleconomische kenmerken en toekomstvisies van de kernen. Extra aandacht voor plattelandskernen en stadswijken waar de leefbaarheid onder druk staat.
2. **Weidsheid van het landschap:** Zorgvuldig met weidsheid omgaan, maar ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen naar aard/schaal. Er worden hoge eisen aan ruimtelijke kwaliteit gesteld.
3. **Economische verscheidenheid:** Gebiedsgerichte aanpak om te zorgen dat gemeente zich in totaliteit sterk ontwikkelt. Ruimtelijke keuzes maken ten aanzien van economische ontwikkeling. Extra aandacht voor sterke sectoren vanwege hun groeipotentie en innovatief vermogen. Bijeenbrengen onderwijs en arbeidsmarkt, zodat vraag en aanbod beter aansluiten.
4. **Grote sociale verbondenheid:** Iedereen kan (naar vermogen) meedoen. De huidige sociale infrastructuur wordt optimaal benut. Betere samenwerking en afstemming tussen partijen. Betere afstemming aanbod. Uitgangspunten zijn eigen verantwoordelijkheid, eigen kracht en zelfredzaamheid. Kwetsbare groepen actief opsporen.
5. **Grote rijkdom aan cultuur en erfgoed:** Cultuur en cultureel erfgoed hebben verbindende werking op de samenleving en grote aantrekkingskracht op toeristen. Daarom wordt gezorgd voor een divers cultureel aanbod en voor bescherming, behoud en ontsluiting van cultureel erfgoed.
6. **Sterke aantrekkingskracht voor toeristen:** Toerisme en recreatie als verbinding tussen stad/platteland, cultuur, natuur, sport, zorg, land- en tuinbouw. Verdiepen van bestaand aanbod, kwaliteitsverbetering en slim combineren van aanbod. Watertoerisme versterken door samenwerking andere vaargebieden.

Woningbouwprogramma 2011-2016 (Concept, 2010)

Het nieuwe thans in concept beschikbare gemeentelijke woningbouwprogramma vormt in de eerste plaats de harmonisatie van de vijf oude woningbouwprogramma's van de voormalige gemeenten Sneek, Bolsward, Nijefurd, Wymbritseradiel en Wûnseradiel. In de tweede plaats zijn demografische en marktontwikkelingen geanalyseerd om tot een actualisatie van bestaande woningbouwplannen te komen. Kortweg is het beeld als volgt:

- Bevolkingskrimp in de gemeente zal zich in kernen tot 1.000 inwoners voordoen. Voor Súdwest-Fryslân geldt dat 56 van de 69 kernen krimpg gevoelig en dus kwetsbaar zijn. De gemeente Súdwest-Fryslân is in zijn geheel echter geen krimpgemeente, want Sneek en Bolsward compenseren krimp op het platteland.

- Door de kredietcrisis is gebleken dat de demografische ontwikkeling slechts ten dele bepalend is voor het functioneren van de woningmarkt. In feite zijn de ontwikkelingen in de financieel-economische sector, de koopwoning- en de huurwoningmarkt momenteel bepalend.

Uit bovenstaande is een nieuwe en realistische koers naar voren gekomen met als gevolg een integrale heroverweging van een groot aantal woningbouwplannen. Het doel is om voor ieder cluster (Makkum betreft één van de vijf landelijke clusters) een samenhangend realistisch woningbouwprogramma te realiseren. De koers die wordt ingezet is om het accent van woningbouw in de landelijke clusters in de grote kerndorpen te leggen. Woningbouw voor specifieke doelgroepen dient tevens in deze kerndorpen in relatie tot het aanwezige voorzieningenniveau gerealiseerd te worden.

Welstandsnota voormalig Wûnseradiel - Herziening (2011)

Voor het plangebied gelden eisen ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Deze eisen zijn opgenomen in de “Welstandsnota voormalig Wûnseradiel - Herziening” die op 22 september 2011 is vastgesteld. In het plangebied is sprake van verschillende gebieden met bijbehorende eisen van welstand en beleidsinzet, te weten:

A5: Makkum, beschermd dorpsgezicht

Het beleid is grotendeels gericht op het beheer van de bestaande situatie. De historisch ruimtelijke structuur is zeer waardevol en gaaf. In veel straten zijn de rooilijnen vrijwel gelijk aan de situatie zoals die voorkomt op kadastrale minuutplan uit circa 1830. Tevens komen in dit gebied veel monumenten voor. De historische kwaliteit, zowel in structurele zin als uit het oogpunt van architectuur, is aanleiding geweest voor aanwijzing van een groot gedeelte van de kern van Makkum tot beschermd dorpsgezicht. Gedurende de jaren zijn op veel panden veranderingen aangebracht. Deze ontwikkelingen gaan nog steeds door en vormen een lichte bedreiging voor het historische bebouwingsbeeld. Vanwege de aanwezige waarden is dit gebied aangemerkt als een beschermd dorpsgezicht. Het accent ligt daarbij op het handhaven en respecteren van de bestaande kwaliteiten. Veranderingen en vernieuwingen dienen derhalve zorgvuldig te worden ingepast.

D2: Makkum, representatief dorpslint

Het beleid is grotendeels gericht op het beheer van de bestaande situatie. Het gebied is in structuur nog grotendeels gaaf en kent vele historische bebouwingskenmerken. Voor het gebied worden geen opvallende ontwikkelingen verwacht. Vanwege de aanwezige waarden is dit gebied aangemerkt als een bijzonder welstandsgebied. Het accent ligt op handhaven en respecteren van de bestaande kwaliteiten.

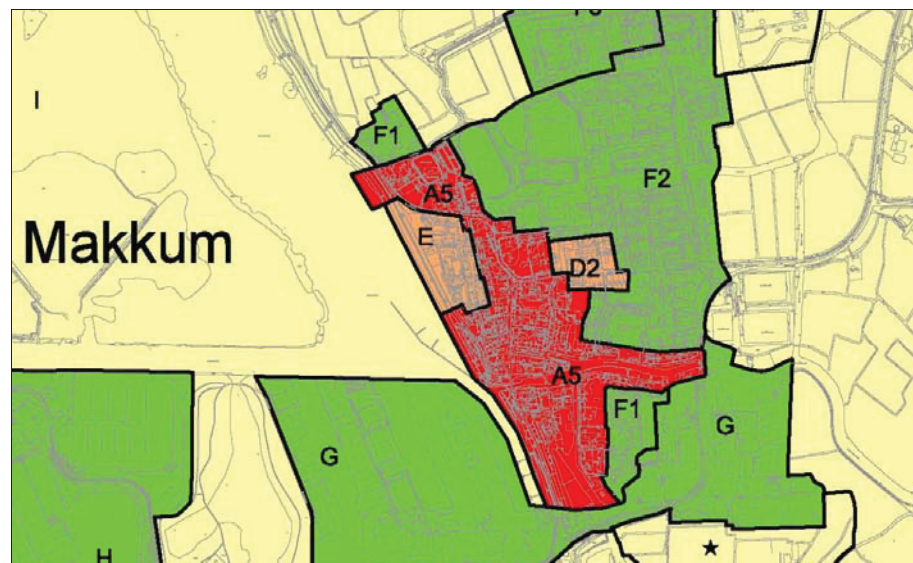
E: Vooroorlogse uitbreidingen

Het beleid is grotendeels gericht op het beheer van de bestaande situatie. Het gebied is nog grotendeels gaaf en kent historische bebouwingskenmerken. Voor

het gebied worden geen opvallende ontwikkelingen verwacht. Vanwege de aanwezige waarden is dit gebied aangemerkt als een bijzonder welstandsgebied. Het accent ligt op handhaven en respecteren van de bestaande kwaliteiten.

F2: Nieuwbouw, seriematig

Het beleid is grotendeels gericht op het beheer van de bestaande situatie. Het gebied toont geen opvallende kwaliteiten. Ook worden geen opvallende ontwikkelingen verwacht. Vanwege de aanwezige waarden is dit gebied aangemerkt als een regulier welstandsgebied waarbij vooral het respecteren van de onderlinge samenhang centraal staat. Incidentele veranderingen dienen bij voorkeur rekening te houden met de onderlinge samenhang.



Figuur 9. Kaartfragment Welstandsnota

Toekomstige ruimtelijke plannen dienen, afhankelijk van de ligging in het plangebied, aan het geldende welstandskader getoetst te worden.

Erfgoedvisie (2012) en Erfgoednota (2013)

Met het vaststellen van de 'Erfgoedvisie Silhouet' (juni 2012) heeft de gemeente haar visie en missie op behoud en ontwikkeling van het erfgoed vastgesteld. De gemeente stelt zich hierbij ten doel om het culturele erfgoed op een evenwichtige, en duurzame manier in stand te houden en draagvlak hiervoor te ontwikkelen. Op basis van deze visie is de Erfgoednota gemeente SWF 2013-2016 opgesteld, getiteld 'De basis op orde' (januari 2013). Een belangrijk speerpunt van de nota is dat de basis op orde wordt gebracht. Dit betekent dat de gemeentelijke organisatie haar kerntaken op het gebied van erfgoed zorgvuldig gaat uitvoeren. Het is namelijk een wettelijke taak voor een gemeente om te komen tot een zorgvuldige planbehandeling en besluitvorming wat betreft cultuurhistorie. Per 1 januari 2012 is het een en ander gewijzigd in het Besluit ruimtelijke ordening. In dit besluit is vastgelegd dat gemeenten vanaf 1 januari 2012 in hun bestemmingsplannen rekening moeten houden met aanwezige cul-

tuurhistorische waarden. Dit was al verplicht voor archeologie. Met de Erfgoednota is het gemeentelijk erfgoedbeleid hierop aangepast. Zo gaat de gemeente bij de bescherming van archeologische (verwachtings)waarden in bestemmingsplannen nu formeel uit van de gemeentelijke FAMKE (Friese Archeologische Monumentenkaart Extra), een uitsnede van de provinciale FAMKE. Voor de bekende en de te verwachten cultuurhistorische waarden gaat de gemeente uit van de provinciale cultuurhistorische kaart (CHK). De kaart is daarmee onderlegger voor het in de Erfgoednota geformuleerde beleid. Echter niet alle waarden aangegeven op deze kaart kunnen bij voorbaat behouden blijven, hier zal een gemeentelijke afweging aan te pas komen. In de Erfgoednota is verder uiteengezet hoe in het kader van bestemmingsplannen omgegaan dient te worden met het erfgoed. Zo zijn er kaders aangegeven voor de uitvoering van werken, maar ook voor de opzet van de bestemmingsplanregeling. In het kader van dit bestemmingsplan is daarmee rekening gehouden.

Detailhandelsstructuurvisie (2012/2013)

Op dit moment is er voor de gemeente Súdwest-Fryslân geen gemeentedekkend beleidskader over detailhandel beschikbaar. Een goed beleidskader wordt door de gemeenteraad en college wel als een noodzaak ervaren. De lastige economische omstandigheden en de vele snelle ontwikkelingen als internet, schaalvergroting, leegstand vragen om een duidelijke visie en uitvoering van de gemeente en andere partijen. De detailhandelsstructuurvisie moet zowel een aanjaagfunctie hebben als een toetsingskader bieden voor nieuwe ontwikkelingen. Concrete plannen op het gebied van detailhandel kunnen op dit moment ook niet overal worden getoetst aan een beleidskader en deze moeten daarom op ad-hoc basis worden beoordeeld. Het is gewenst dat plannen op integrale wijze en in samenhang kunnen worden beoordeeld.

Kadernotitie (2012)

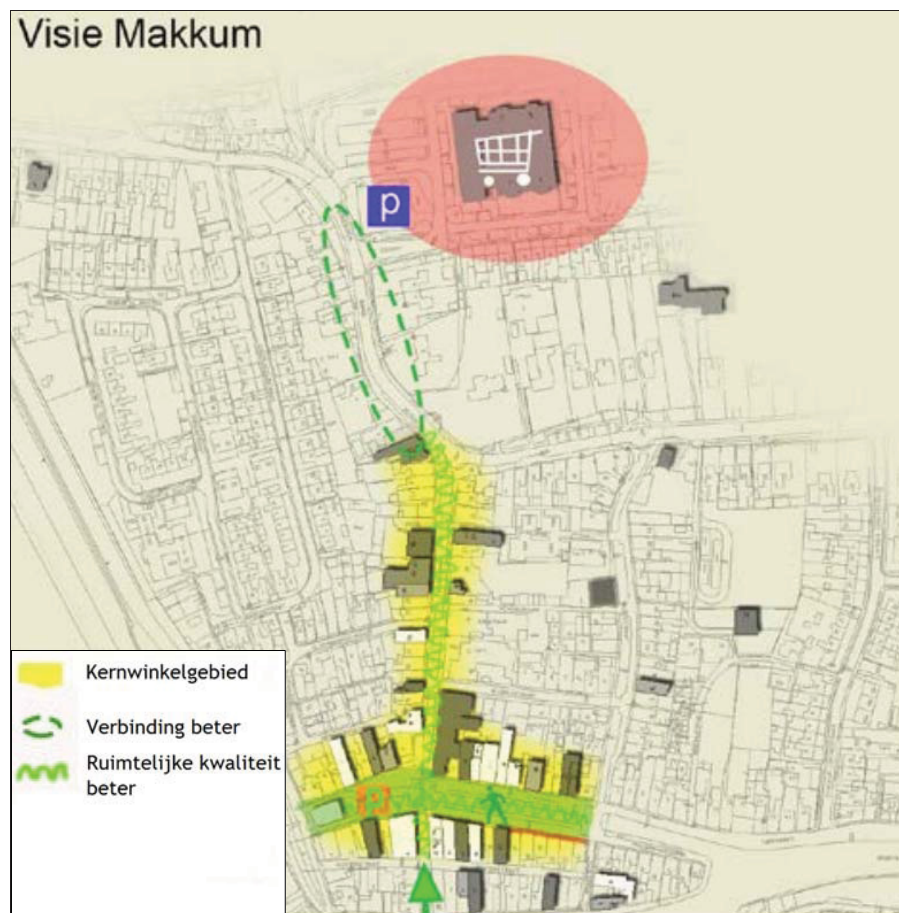
De raad van de gemeente Súdwest-Fryslân heeft op 20 september 2012 de kadernotitie detailhandelsstructuurvisie vastgesteld. Binnen de met deze notitie vastgestelde kaders wordt de detailhandelsstructuurvisie nader vorm gegeven.

Ontwerp structuurvisie (2013)

Het college van de gemeente Súdwest-Fryslân heeft in zijn vergadering van 15 januari 2013 het ontwerp van de detailhandelsstructuurvisie Súdwest-Fryslân vastgesteld en voor inspraak vrijgegeven.

De volgende uitgangspunten zijn voor de visie van Makkum en daarmee voor het plangebied geformuleerd:

1. Volle inzet op recreatieve detailhandel en beter benutten kwaliteit;
2. Kerkstraat-Plein-Markt: compact winkel- en voorzieningengebied;
3. Versterking van het toeristisch-recreatieve profiel van Makkum-Centrum;
4. Betere verblijfskwaliteit in het kernwinkelgebied;
5. Situatie parkeren en ontsluiting verbeteren;
6. Relatie supermarktlocatie-centrum verbeteren;
7. Holle Poarte en Makkum: verbinding beter.



Figuur 10. Visiekaart Makkum
(Bron: ontwerp detailhandelsstructuurvisie Súdwest-Fryslân, 2013)

Gezien de relevantie voor het plangebied verdienen de volgende uitgangspunten een nadere verklaring:

2. De Kerkstraat, het Plein en de Markt vormen het detailhandels- en voorzieningshart van Makkum. Een uitbreiding en versterking van het detailhandels- en voorzieningsniveau is hier mogelijk en gewenst. Een compacte opzet in het historische hart van Makkum biedt de meeste kansen voor kwaliteit. Schaarre middelen kunnen hiermee ook meer gericht worden ingezet en winkels kunnen profiteren van een gebundelde stroom bezoekers. Buiten dit compacte winkelgebied is nieuwvestiging van detailhandel niet gewenst. In het nieuwe bestemmingsplan zullen de planologische mogelijkheden hierop waar mogelijk worden toegesneden. Het kernwinkelgebied vormt een mix van functies die naast een lokaal verzorgend karakter nog sterker moet worden gericht op het toeristisch-recreatieve profiel van Makkum. Het ligt hier voor de hand om (nog) meer aansluiting te vinden bij het ambachtelijke (o.a. aardewerk) en het watersportkarakter van Makkum.
3. Het is van belang om een zo aantrekkelijk mogelijk aanbod te bieden aan recreant en toerist en hen zo lang mogelijk “vast te houden” in het centrum van Makkum. Een versterking met meer kleinschalige op de toerist en recreant gerichte detailhandel (watersport, mode, souvenirs

e.d.) zou hier een goede bijdrage aan kunnen leveren. Hierbij moet ook worden gedacht aan interessante mengconcepten (dienstverlening-detailhandel-horeca). Planologisch en bij het beoordelen van initiatieven zal met dit uitgangspunt rekening worden gehouden.

Het in figuur 10 aangegeven kernwinkelgebied is in dit bestemmingsplan verwerkt door voor dit gebied een gemengde bestemming te hanteren waarin diverse functies mogelijk zijn.

Bomenbeleidsplan (2012)

Op 13 december 2012 heeft de gemeenteraad het bomenbeleidsplan vastgesteld. Het huidige kapbeleid is hiermee per 1 januari 2013 voor de gehele gemeente vereenvoudigd, zonder dat dit ten koste gaat van de waardevolle bomen binnen de gemeente. Aangezien kapregelgeving in de voormalige fusiegemeenten verschillend was geregeld, bestond er behoefte om het beleid rond bomen te harmoniseren, maar daarnaast ook te dereguleren.

Voorheen moest voor het kappen van veel gemeentelijke en particuliere bomen een omgevingsvergunning aangevraagd worden. In het nieuwe vergunningstelsel vallen alleen de bomen die waardevol zijn voor de gemeenschap onder het vergunningstelsel.



Figuur 11. Boomstructuur Makkum

In enkele dorpen en steden zijn groenclusters aangegeven en belangrijke boomstructuren aangegeven die als geheel een belangrijke bijdrage aan de leefomgeving vertegenwoordigen. Het gaat hier om aaneengesloten waardevolle groengebieden. Hier blijft de omgevingsvergunning gehandhaafd. Belangrijke boomstructuren komen ook in het plangebied van voorliggend bestemmingsplan Makkum-Centrum voor.

Om de vereenvoudiging van het kapbeleid niet ten koste te laten gaan van waardevolle bomen binnen onze gemeente geldt een lijst met beschermingswaardige bomen in Súdwest-Fryslân. Dit zogenaamde bomenregister is een dynamische lijst; er kunnen bomen worden toegevoegd of worden afgevoerd. Een boom kan worden aangemeld wanneer deze aan één of van de meer navolgende opgestelde beoordelingscriteria voldoet.

Beeldbepalend karakter	De boom is door zijn verschijning onvervangbaar voor het karakter van de omgeving en daarmee van gemeentelijk belang doordat: <ul style="list-style-type: none"> - de boom een duidelijke ruimtelijke invloed heeft op de omgeving; - de boom opvallend is of indrukwekkend vanwege het formaat, de vorm of de locatie; - de boom een stedenbouwkundige waarde heeft door het accentueren van de infrastructuur of het benadrukken van gebouwen; - de boom zorgt voor herkenbaarheid in een wijk; - de boom oriëntatie biedt van een plek of een route (verkeersgeleidende functie); - de boom bijdraagt aan de leefbaarheid van de woon- en werk-omgeving.
Monumentale waarde	De boom is ouder dan 50 jaar.
Cultuurhistorische waarde	<ul style="list-style-type: none"> - Herdenkingsboom: geplant ter gelegenheid van een belangrijke gebeurtenis, zoals de geboorte, huwelijk van een prins of prinses, of ter gelegenheid van gemeentelijke jubilea of herdenkingen; - Historische structuurdrager: de beplanting vertelt een stukje geschiedenis doordat aan de beplanting een herkenbare structuur in de omgeving terug te leiden is.
Bijzondere snoeien/of boomvorm	Kunstsnoeivormen, een boom bestaande uit meerdere stammen of leisnoeivormen.
Natuurwaarde	De boom is waardevol doordat er zeldzame planten of dieren in leven, nestelen, foerageren of schuilen.
Landschappelijke waarde	De beplanting zorgt voor integratie van bebouwing in het landschap of vormt een zeer beeldbepalende eenheid met het landschap waardoor de boom het landschapstype of daarin aanwezige structuren versterkt.
Dendrologische waarde	Bomen die gemeentelijk, dan wel landelijk, van een zeldzame soort zijn of van wetenschappelijk belang zijn als bijvoorbeeld moederboom van een soort.

Voor een boom die is opgenomen in het bomenregister geldt dat deze niet mag worden gekapt, tenzij een algemeen maatschappelijk belang (overlast, onveiligheid, etc.) hiertegen opweegt.

R a n d v o o r w a a r d e n

4

4.1

Bedrijven en voorzieningen

Wet- en regelgeving

Op grond van de Wet milieubeheer (Wm) zijn bedrijven en instellingen verplicht te voldoen aan de eisen van een AMvB, dan wel een omgevingsvergunning milieu te hebben voor de exploitatie van het bedrijf, waarbij rekening gehouden dient te worden met de omliggende woonbebouwing. Door middel van milieuwet- en regelgeving wordt (milieu)hinder voor hindergevoelige functies, zoals woningen, zo veel mogelijk voorkomen.

In de geactualiseerde publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt een richtafstandenlijst voor milieubelastende activiteiten gehanteerd. Per bedrijfstype zijn voor elk van de aspecten geur, stof, geluid en gevaar minimale afstanden aangegeven. In de meeste gevallen kunnen deze minimale afstanden worden aangehouden tussen een bedrijf en hindergevoelige functies om hinder en schade aan mensen binnen aanvaardbare normen te houden. De grootste afstand is bepalend. De genoemde maten zijn richtinggevend, maar met een goede motivering kan en mag hiervan worden afgeweken.

Onderzoek

In de VNG-publicatie Bedrijven en Milieuzonering worden twee omgevingstypen onderscheiden, te weten:

1. rustige woonwijk en rustig buitengebied;
2. gemengd gebied.

In een rustige woonwijk of rustig buitengebied wordt functiescheiding nagestreefd. Hiertoe worden minimale richtafstanden gehanteerd, waarbij een bepaalde bij een bedrijf of voorziening behorende milieucategorie een zoningsafstand ten opzichte van hindergevoelige functies inhoudt, te weten:

- Milieucategorie 1 met een minimale richtafstand van 10 m;
- Milieucategorie 2 met een minimale richtafstand van 30 m;
- Milieucategorie 3.1 met een minimale richtafstand van 50 m;
- Milieucategorie 3.2 met een minimale richtafstand van 100 m.

FUNCTIESCHEIDING

In gemengde gebieden is sprake van functiemenging. In tegenstelling tot rustige woongebieden zijn in dergelijke levendige gebieden milieubelastende activiteiten op kortere afstand van woningen mogelijk. Hiertoe mogen de aangegeven minimale richtafstanden met één afstandsstap worden verkleind (milieucategorie 1 wordt 0, 2 wordt 1, 3.1 wordt 2, etc.).

FUNCTIEMENGING

GEMENGD GEBIED

In het plangebied is sprake van een ‘gemengd gebied’. In het plangebied komen diverse functies naast elkaar voor. In het verleden is bij de vestiging van bedrijven en voorzieningen in het plangebied in het kader van de milieuwetgeving beoordeeld in hoeverre dit aanvaardbaar was en aan welke eventuele te stellen voorschriften zou moeten worden voldaan. Vanwege deze situatie is de aanwezigheid van de verschillende hinderveroorzakende functies dan ook aanvaardbaar. Bedrijven en voorzieningen die in de huidige situatie niet kunnen voldoen aan de geldende minimale richtafstanden worden normaliter op de verbeelding specifiek aangeduid. Hiermee kan de huidige situatie wel worden voortgezet, maar kan geen gelijkwaardige hinder veroorzakende functie uit dezelfde milieucategorie terugkeren in een toekomstige situatie bij bedrijfsbeëindiging. Enkel bedrijvigheid en voorzieningen uit lagere milieucategorieën zijn dan nog mogelijk.

NIEUWVESTIGING

Bij recht is nieuwvestiging van bedrijven en voorzieningen op andere dan de bestaande en als zodanig bestemde locaties binnen het voorliggende bestemmingsplan niet mogelijk. In gevallen van zowel uitbreiding als in gevallen van nieuwvestiging van bedrijven en voorzieningen zal bij de verstrekking van de milieuvergunningen of bij het instemmen met meldingen van geval tot geval een beoordeling plaatsvinden van de gevolgen voor de directe omgeving.

Conclusie

Gesteld kan worden dat de bestaande bedrijven in het plangebied in hun huidige omvang en op grond van de huidige bedrijfsvoering (en bijbehorende milieuvergunning) acceptabel zijn uit het oogpunt van milieu. Er zijn derhalve geen belemmeringen in het kader van hinder van en voor bedrijvigheid en voorzieningen te verwachten. Dit bestemmingsplan is uitvoerbaar voor wat betreft dit aspect.

4.2

Geluidhinder

In 1979 is de Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. De Wgh is er op gericht om de geluidhinder vanwege onder andere wegverkeerslawaai, spoorweglawaai en industrielawaai te voorkomen en te beperken. Deze wet is op 1 januari 2007 voor het laatst gewijzigd. De Wgh bepaalt dat de ‘geluidsbelasting’ op gevels van woningen en andere geluidsgevoelige objecten niet hoger mag zijn dan een in de wet bepaalde norm. In veel gevallen is deze norm 48 dB, die als voorkeursgrenswaarde wordt aangeduid.

4.2.1

Wegverkeerslawaai

Wet- en regelgeving

In artikel 74 van de Wgh is aangegeven wanneer een weg zoneplichtig is. Elke weg heeft in principe een zone, behoudens wegen die gelegen zijn binnen een

als woonerf aangeduid gebied en wegen waarvoor een maximumsnelheid geldt van 30 km/uur. De breedte van een geluidszone is afhankelijk van het aantal rijstroken en de ligging van de weg binnen of buiten stedelijk gebied.

De breedte van een geluidszone is afhankelijk van het aantal rijstroken en de ligging van de weg binnen of buiten stedelijk gebied. In tabel 6 is hiervan een overzicht gegeven.

Tabel 6. Overzicht breedte geluidzones per type weg

Aantal rijstroken	Wegligging binnen stedelijk gebied	Wegligging buiten stedelijk gebied
2	200 m	250 m
3 of 4	350 m	400 m
5 of meer	n.v.t.	600 m

(Bron: Wgh)

Indien binnen een geluidzone nieuwe geluidgevoelige objecten, zoals woningen, worden gerealiseerd of wanneer reconstructie van de weginfrastructuur plaatsvindt, moet door middel van akoestisch onderzoek worden vastgesteld of aan de grenswaarden uit de Wgh wordt voldaan.

Onderzoek

Binnen het plangebied worden met dit bestemmingsplan bij recht geen nieuwe geluidgevoelige functies mogelijk gemaakt. Voorts geldt voor het plangebied grotendeels een maximumsnelheid van 30 km/uur. Ook vinden vanwege dit bestemmingsplan geen ingrijpende wijzigingen in de verkeersinfrastructuur plaats waardoor verkeersstromen in belangrijke mate zullen veranderen ten nadele van geluidgevoelige objecten in de omgeving. Akoestisch onderzoek is voor dit bestemmingsplan niet van toepassing.

Conclusie

Op grond van voorgaande mag worden geconcludeerd dat de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan niet door geluidhinder wordt belemmerd.

4.2.2

Industrielawaai

Wet- en regelgeving

Op grond van de Wgh dient bij de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan onder meer aandacht aan Industrielawaai te worden besteed. Dit is met name het geval als een bestemmingsplan de mogelijkheid van de vestiging van een inrichting als bedoeld in artikel 40 juncto artikel 1 Wgh insluit.

Onderzoek

Binnen het plangebied zijn geen bedrijven aanwezig die vallen onder de inrichtingen als bedoeld in artikel 40, juncto artikel 1 van de Wet geluidhinder. Ook in de toekomst zijn dergelijke inrichtingen binnen het plangebied uitgesloten.

Buiten het plangebied is het industrieterrein Zuidwaard gevestigd. Voor dit industrieterrein is een geluidzone vastgesteld die in figuur 12 zichtbaar is gemaakt en staat weergegeven op de verbeelding met de aanduiding “geluidzone - industrie”. Binnen deze zone mogen slechts woningen worden gebouwd na een verkregen ontheffing van Gedeputeerde Staten. Voor de bestaande woningen is dit in het kader van het zonebesluit destijds reeds gedaan. Geen van de woningen ligt binnen de 55 dB(A)-contour; de grens waarbinnen geen ontheffing mogelijk is.



Figuur 12. Geluidzonering rondom bedrijventerrein Zuidwaard

Conclusie

Het aspect geluidhinder als gevolg van industrielawaai leidt niet tot belemmeringen ten opzichte van de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

4.3

Externe veiligheid

Wet- en regelgeving

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's voor de omgeving bij gebruik, opslag en vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals vuurwerk, aardgas of LPG. Het aandachtsveld van externe veiligheid richt zich op zowel inrichtingen (bedrijven) waar gevaarlijke stoffen aanwezig zijn als het transport van gevaarlijke stoffen. Dit vervoer kan plaatsvinden over weg, water en spoor en door buisleidingen. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door deze activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico (PR) is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Groepsrisico

Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het groepsrisico moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving. De volgende besluiten zijn relevant:

1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi): Met het Bevi en bijbehorende regeling (Revi) zijn de plaatsgebonden risiconormen en de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico met betrekking tot risicovolle bedrijven wettelijk vastgelegd.
2. Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (cRNVGS): De circulaire is van toepassing op bestemmingsplannen die liggen binnen de invloedsgebieden van transportroutes met vervoer van gevaarlijke stoffen.
3. Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb): Op basis van het Bevb dienen plannen, vergelijkbaar met het Bevi, te worden getoetst aan de grens- en richtwaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.
4. Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit): Het activiteitenbesluit en de daarbij behorende regeling is de opvolger van een groot aantal AMvB's. In het Activiteitenbesluit staan algemene regels voor verschillende milieuaspecten, zoals veiligheidsafstanden waaraan voldaan moet worden.

Verantwoordingsplicht

Voor het groepsrisico gelden, anders dan voor het plaatsgebonden risico, geen grenswaarden maar slechts oriënterende waarden. In bovenstaande besluiten is de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat iedere wijziging met betrekking tot planologische keuzes middels een belangenafweging moet worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag. Bij een toename van het groepsrisico moet ten opzichte van de oriëntatiewaarde gekeken worden naar alternatieven, zoals de rol van de brandweer en dergelijke.

Risicokaart

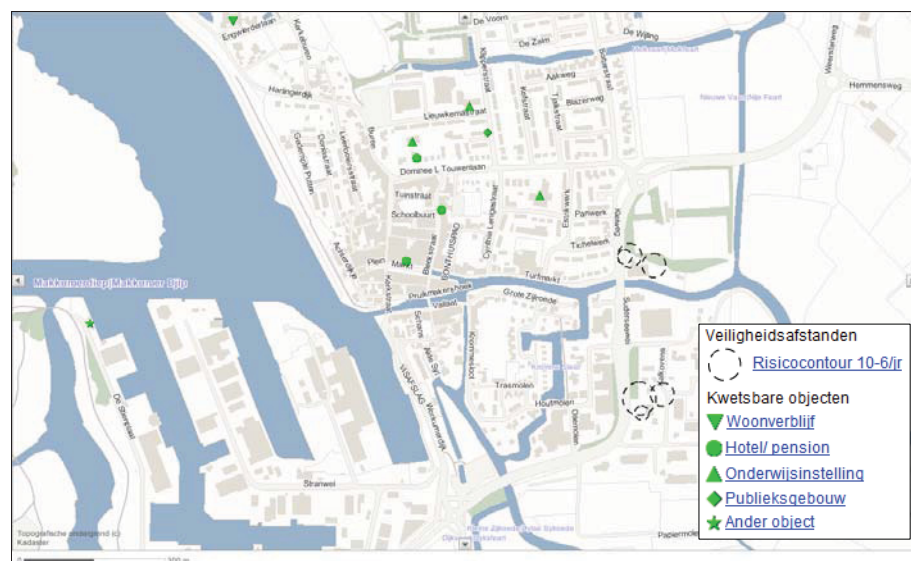
De Provinsje Fryslân heeft in het kader van het Interprovinciaal Overleg (IPO) een zogenoemde risicokaart² ontwikkeld. Op de risicokaart staan gegevens die met risico te maken hebben, zoals risicoveroorzakende bedrijven die gevaarlijke stoffen gebruiken of produceren of opslaan en ook het vervoer/transport

² Benaderbaar via www.risicokaart.nl.

van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Gevaarlijke stoffen zijn in dit geval stoffen die een schadelijke invloed hebben op de gezondheid en het milieu. Op de risicokaart worden tevens kwetsbare objecten getoond die extra aandacht verdienen in de buurt van risicobronnen. Dit zijn gebouwen waarin zich veel mensen kunnen bevinden en gebouwen waar niet-zelfredzame mensen aanwezig zijn (zieken, bejaarden, kinderen).

Onderzoek

Om na te gaan of voor dit bestemmingsplan ook aandachtspunten op het vlak van externe veiligheid aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Een kaartfragment hiervan voor het plangebied is in figuur 13 opgenomen. Enkel het aspect risicovolle inrichtingen is voor het plangebied van belang.



Figuur 13. Kaartfragment Risicokaart
(Bron: Provinsje Fryslân, 2012)

Risicovolle inrichtingen

Binnen het plangebied komen geen risicovolle inrichtingen voor. Direct buiten het oostelijke en zuidoostelijke deel van het plangebied zijn evenwel twee benzineservicestations met verkoop van LPG (autogas)³ aanwezig, respectievelijk aan de Suderseewei 7 en de Suderseewei 11. Beide tankstations betreffen een Bevi-inrichting. Het tankstation aan Suderseewei 7 heeft een vergunde

doorzet van maximaal 500 m³ LPG per jaar. De vergunde jaardoorzet voor het tankstation aan Suderseewei 11 is 1.000 m³ LPG. De voor het risico bepalende objecten bij deze inrichtingen betreffen het vulpunt, reservoir en afleverinstallatie van LPG. De plaatsgebonden risicocontouren hiervan voor beide tankstations zijn in het kaartfragment in figuur 13 weergegeven.

³ LPG is onder druk samengeperst tot een vloeistof. Wanneer LPG vrijkomt ontstaat er een gaswolk die door een vonk of een andere ontstekingsbron kan worden ontstoken en explosief kan ontbranden.

De plaatsgebonden risicocontouren van het tankstation aan Suderseewei 11 liggen buiten het plangebied. De contouren van het LPG-vulpunt (25 m) en afleverinstallatie (15 m) van het tankstation aan de Suderseewei 7 lopen ter hoogte van de Turfmarkt deels door het plangebied van dit bestemmingsplan, maar omvatten geen kwetsbare objecten.

PLAATSGEBONDEN
RISICO

Op grond van het Bevi/Revi geldt wat betreft het groepsrisico een invloedsgebied van 150 m rondom het LPG-vulpunt en het LPG-reservoir. De invloedsgebieden hiervan met betrekking tot het tankstation aan Suderseewei 7 liggen voor een deel in het plangebied, die van Suderseewei 11 er buiten. Binnen de van toepassing zijnde invloedsgebieden dient het groepsrisico verantwoord te worden.

GROEPSRISICO

Het tankstation aan Suderseewei 7 heeft een milieuvergunning van 28-02-2007. Het groepsrisico van dit tankstation is bij het verstrekken van de milieuvergunning verantwoord. Korthedshalve kan voor dit bestemmingsplan naar deze stukken worden verwezen. Desalniettemin is in 2011 een externe veiligheidsparagraaf voor het bestemmingsplan 'Makkum - Zuidoost' met een verantwoording van onder meer het groepsrisico bij het tankstation aan Suderseewei 7 opgesteld. Deze is als bijlage 1 bij dit bestemmingsplan opgenomen.

Voorliggend bestemmingsplan betreft een actualisatie van het bestaande beleid, waarmee binnen de invloedsgebieden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt. Het bestemmingsplan veroorzaakt daarmee geen toename van het groepsrisico.

Conclusie

Op grond van voorgaande mag worden geconcludeerd dat externe veiligheid geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan vormt.

4.4

Luchtkwaliteit

Wet- en regelgeving

Projecten die 'niet in betekenende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven op grond van de Wet milieubeheer (Wm) niet te worden getoetst aan de hiervoor gestelde grenswaarden. Een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) wordt als 'niet in betekenende mate' beschouwd. Van een dergelijke verslechtering van de luchtkwaliteit is sprake wanneer een ruimtelijk plan tot een toename van meer dan 1.853 voertuigbewegingen (van personenwagens) per weekdagemaal leidt.

Onderzoek

Met voorliggend actualiserend en conserverend bestemmingsplan worden geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Vanwege dit bestemmingsplan valt geen toename van verkeersstromen te verwachten. Derhalve vindt geen verslechtering van de luchtkwaliteit plaats. Het plan moet worden beschouwd als 'niet in betekende mate' van invloed op de luchtkwaliteit. Nader onderzoek naar luchtkwaliteit kan achterwege blijven.

Conclusie

Dit bestemmingsplan wordt niet door de wettelijk gestelde eisen wat betreft het aspect luchtkwaliteit belemmerd.

4.5

Archeologie

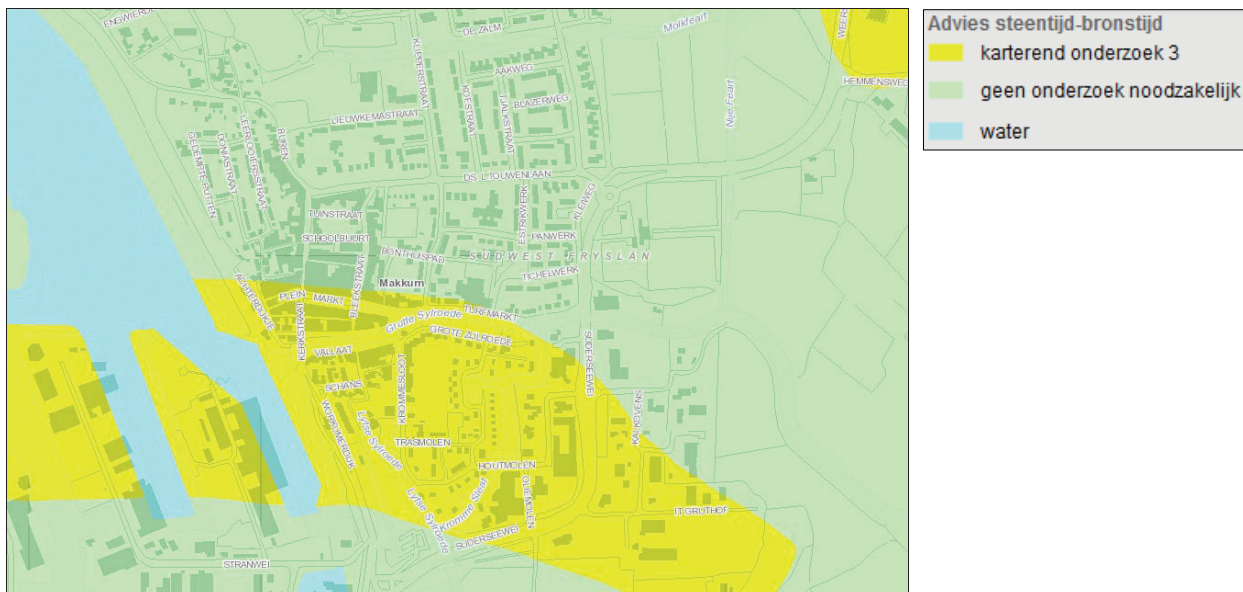
Wet- en regelgeving

In 1992 is het Europees Verdrag van Malta ondertekend door een groot aantal EU-landen, waaronder Nederland. Het doel hiervan is het veiligstellen van het (Europese) archeologische erfgoed. Dit moet met name gestalte krijgen in het ruimtelijke ordeningsbeleid, wat betekent dat bij de voorbereiding van bestemmingsplannen meer aandacht moet worden besteed aan de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische waarden en dat een beschermende regeling moet worden opgenomen ten aanzien van die archeologische waarden. Daarbij wordt het veroorzakerprincipe gehanteerd. Dit houdt in dat diegene die mogelijke archeologische waarden in de bodem verstoord financieel verantwoordelijk is voor voldoende onderzoek naar, en het behoud van die, archeologische waarden. Ter implementatie van het Verdrag van Malta is op 1 september 2007 de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. Deze wet regelt onder andere dat er in het proces van ruimtelijke ordening tijdig rekening gehouden wordt met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Met de inwerkingtreding van de Wamz zijn de Monumentenwet 1988, de Ontgrondingenwet, de Wet milieubeheer en de Woningwet gewijzigd. Voor een inzicht in archeologische (verwachtings)waarden hanteert de gemeente een uitsnede van de provinciale Friese Archeologische Monumentenkaart Extra (FAMKE). Hierop wordt aangegeven wat voor het gemeentelijk grondgebied de bekende als wel de te verwachten archeologische waarden zijn. Daarbij worden twee verschillende onderzoeksperioden onderscheiden.

Steentijd - bronstijd

Figuur 14 toont de provinciale aanbevelingen voor het plangebied ten aanzien van archeologie uit de periode steentijd - bronstijd. Voor het noordelijk deel van het plangebied geldt het advies dat 'geen onderzoek noodzakelijk' is bij ruimtelijke ingrepen. Voor het zuidelijke deel van het plangebied geldt 'karterend onderzoek 3' bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. In deze gebieden kunnen zich op enige diepte archeologische lagen bevinden uit de steentijd, die zijn afgedekt door een veen- of kleidek. Mochten zich hier archeologisch

resten bevinden, dan zijn deze waarschijnlijk goed van kwaliteit. De provincie beveelt daarom aan om bij ingrepen van meer dan 5.000 m² een karterend (boor)onderzoek uit te laten voeren, waarbij minimaal 3 boringen per ha en per plan worden gezet.



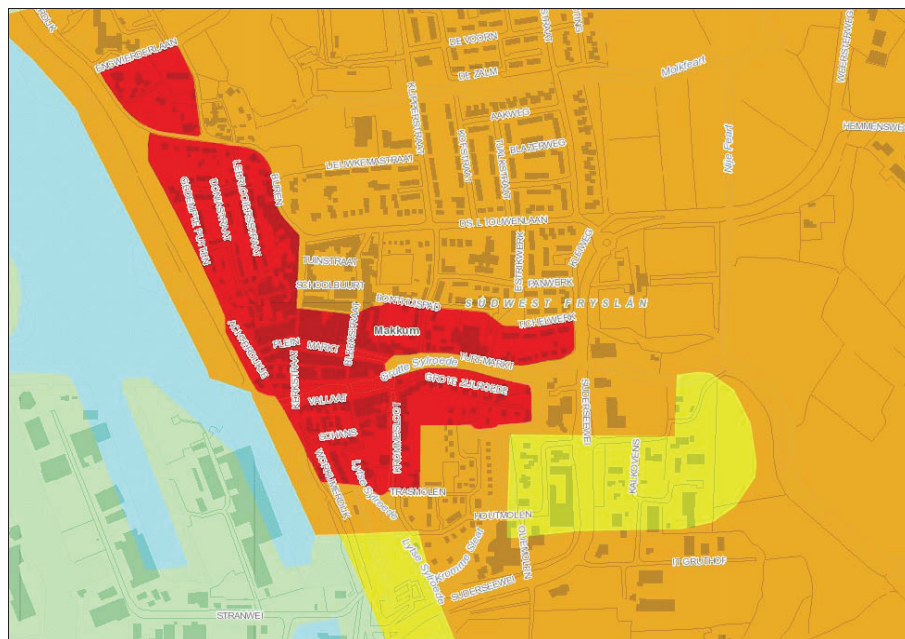
Figuur 14. Kaartfragment FAMKE periode steentijd - bronstijd (Bron: Provinsje Fryslân, 2012)

IJzertijd - middeleeuwen

Op figuur 15 is het advies van de FAMKE opgenomen voor de periode ijzertijd-middeleeuwen. Voor het grootste deel van het plangebied geldt een hoge archeologische waarde. Hier geldt het advies 'streven naar behoud'. Dit betreft namelijk de oude dorpskern van Makkum. Archeologisch onderzoek heeft aangetoond dat zich hier vanaf de late middeleeuwen sporen bevinden van het oude dorp Makkum. In principe mogen hier geen ingrepen plaatsvinden, dieper dan 40 cm, die het bodemarchief kunnen schaden. Voor bodemingrepen van minder dan 50 m² is echter geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Voorts wordt in het plangebied een 'karterend onderzoek 1' of een 'karterend onderzoek 2' wordt geadviseerd. De provincie beveelt ter plaatse van deze gebieden aan om bij ingrepen van meer dan 500 m² respectievelijk 2.500 m² in het plangebied een karterend archeologisch onderzoek te verrichten. Hiertoe moeten ten minste 6 boringen per ha en per plan worden gezet. Met name sporen van verkaveling en ontginning uit de periode ijzertijd-middeleeuwen kunnen hier worden verwacht.

Advies ijzertijd-middeleeuwen	
■	streven naar behoud
■	karterend onderzoek 1
■	karterend onderzoek 2
■	geen onderzoek noodzakelijk
■	water



Figuur 15. Kaartfragment FAMKE periode ijzertijd - middeleeuwen (Bron: Provinsje Fryslân, 2012)

Regeling in dit bestemmingsplan

Aangezien onderhavig bestemmingsplan actualiserend en conserverend van aard is en er dientengevolge geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, is nader archeologisch onderzoek ten behoeve van voorliggend bestemmingsplan niet noodzakelijk. Dit geldt met name voor de verwachtingzones 'karterend onderzoek 1 en 2', die pas vanaf ingrepen van 500 m² gaan spelen. Hiervoor zou een bestemmingsplanwijziging of een projectafwijking noodzakelijk zijn. Derhalve zijn deze zones niet op de verbeelding opgenomen.

Voor de zone 'streven naar behoud' geldt echter een vrijstellingsgrens van maximaal 50 m², waardoor binnen het voorliggende bestemmingsplan wel ingrepen mogelijk kunnen zijn. Voor deze zone is een dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 1' gehanteerd voor terreinen of gebieden die op de FAMKE het advies 'streven naar behoud' hebben meegekregen, dus de bekende archeologisch waardevolle terreinen.

Conclusie

Dit bestemmingsplan mag gelet op bovenstaande en de getroffen beschermingsregeling op het onderdeel archeologie uitvoerbaar worden geacht.

NOTA BENE

In alle gevallen blijft voor het plangebied evenwel de archeologische meldingsplicht van kracht (art. 53 Monumentenwet). Dit ongeacht de grootte van de ingreep. Concreet houdt dit in dat wanneer bij graafwerkzaamheden vondsten worden aangetroffen waarvan de vinder redelijkerwijs moet kunnen weten dat het archeologie betreft, dit gemeld moet worden bij het bevoegd gezag, zijnde de gemeente Súdwest-Fryslân.

4.6

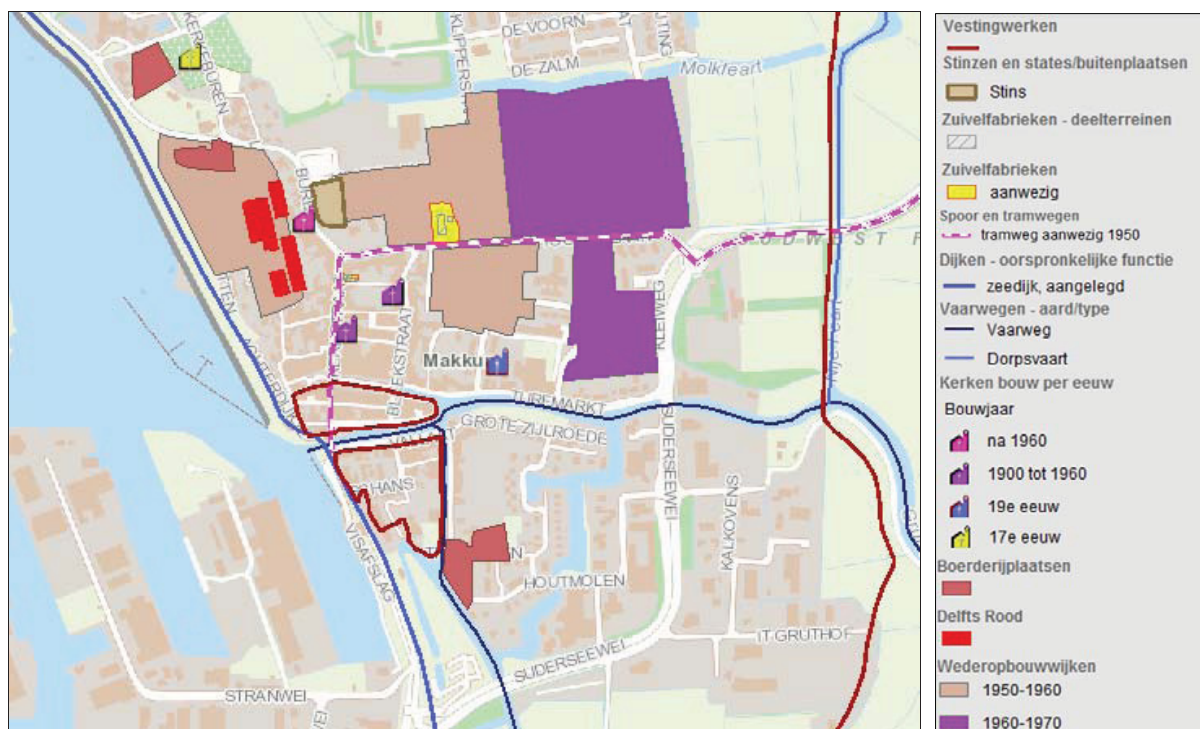
Cultuurhistorie

Wet- en regelgeving

De Modernisering Monumentenwet (MoMo) heeft op 1 januari 2012 tot een wijziging van art. 3.6.1, lid 1 van het Bro geleid. Ieder ruimtelijk plan dient nu tevens een analyse van cultuurhistorische waarden van het plangebied te bevatten. Zover hier sprake van is, dient daarnaast aangegeven te worden op welke wijze met de mogelijk in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden rekening is gehouden.

Onderzoek

Op de CHK2 van de Provinsje Fryslân is informatie opgenomen over cultuurhistorische waarden. Naast het eerder in hoofdstuk 2 omschreven beschermde dorpsgezicht en de diverse aanwezige monumenten blijkt uit de CHK2 dat in het plangebied ook diverse overige historisch-geografische aspecten van belang zijn, zoals een tweetal voormalige vestingwerken (schansen), een state, twee voormalige zuivelfabrieken, de zeedijk, de Grutte Sylroede en Lytse Sylroede als vaarweg, enkele kerken, een boerderijplaats, wederopbouwwijkjes uit de jaren '50 van de vorige eeuw en een buurtje in de architectuurstijl Delfts Rood. Daarnaast is in de periode van ongeveer 1870 tot 1950 een tramweg door het centrum van Makkum aanwezig geweest.



Figuur 16. Fragment Cultuurhistorische Kaart Fryslân 2
(Bron: Provinsje Fryslân, 2012)

Dit bestemmingsplan is gericht op het actualiseren en conserveren van de bestaande situatie in het plangebied. De historisch-geografische karakteristiek van het plangebied hangt nauw met de ontstaans- en ontwikkelingsgeschiedenis van Makkum samen. De gemeente is zich bewust van de historische waarde van het plangebied. Mogelijke ruimtelijke ontwikkelingen worden derhalve met zorg ingepast waarbij cultuurhistorische structuren en waarden niet of zo min mogelijk worden doorbroken en aangetast.

Wat betreft archeologie is reeds in voorgaande paragraaf de in dit bestemmingsplan opgenomen beschermingsregeling omschreven. Ten aanzien van cultuurhistorie zijn de volgende beschermingsregelingen in dit bestemmingsplan getroffen.

Regeling in dit bestemmingsplan

BESCHERMD DORPSGEZICHT

Een deel van het plangebied is aangewezen als beschermd dorpsgezicht (zie paragraaf 2.3). Hiertoe is een gebiedsaanduiding “beschermd dorpsgezicht” op de verbeelding opgenomen. Ter plaatse van deze aanduiding is de bestemming in kwestie mede gericht op het behoud en herstel van de cultuurhistorische en ruimtelijke waarden van het dorpsgezicht, zoals weergegeven in de toelichting bij het besluit tot aanwijzing van Makkum als beschermd dorpsgezicht. Dit aanwijzingsbesluit is als bijlage bij de regels opgenomen.

In de gemeentelijke welstandsnota is daarnaast vastgelegd dat het beleid in het beschermde dorpsgezicht grotendeels gericht is op het handhaven en respecteren van de bestaande kwaliteiten. Eventuele veranderingen en vernieuwingen binnen de regels van dit bestemmingsplan dienen zorgvuldig te worden ingepast. Hier ziet de welstandsnota op toe.

MONUMENTEN

In een bestemmingsplan hoeven rijksmonumenten niet beschermd te worden omdat landelijke regelgeving op grond van de monumentenwet reeds voldoende op bescherming zou toezien. Desalniettemin hebben rijksmonumenten als attentiefunctie met dit bestemmingsplan wel een “specifieke bouwaanduiding - rijksmonument” gekregen. Op grond van bestemmingsplannen dient voorts wel een nadere bescherming van gemeentelijke en provinciale monumenten plaats te vinden, aangezien deze niet zijn ondergebracht in de monumentenwet. In Makkum is evenwel geen sprake van gemeentelijke en provinciale monumenten. Daarentegen zijn wel diverse objecten in het plangebied middels een specifieke bouwaanduiding als beeldbepalend of beeldondersteunend aangemerkt. Voor dergelijke objecten geldt dat de bestaande hoofdvorm, zijnde goot- en bouwhoogte, dakhelling en dakvorm gehandhaafd dient te blijven. Hiervan kan met omgevingsvergunning worden afgeweken, mits aangetoond kan worden dat de bebouwing in de huidige vorm niet handhaafbaar is en er voorts sprake dient te zijn van een binnen het beschermd dorpsgezicht passende bouwvorm.

Conclusie

Dit bestemmingsplan is actualiserend en conserverend van aard; bestaande ruimtelijke structuren worden niet gewijzigd. Er worden dan ook geen cultuurhistorische waarden als gevolg van dit bestemmingsplan aangetast. Daarnaast zijn diverse beschermingsregelingen ten aanzien van cultuurhistorie met dit getroffen. Dit bestemmingsplan mag uit cultuurhistorisch oogpunt derhalve uitvoerbaar worden geacht.

4.7

Bodem

Wet- en regelgeving

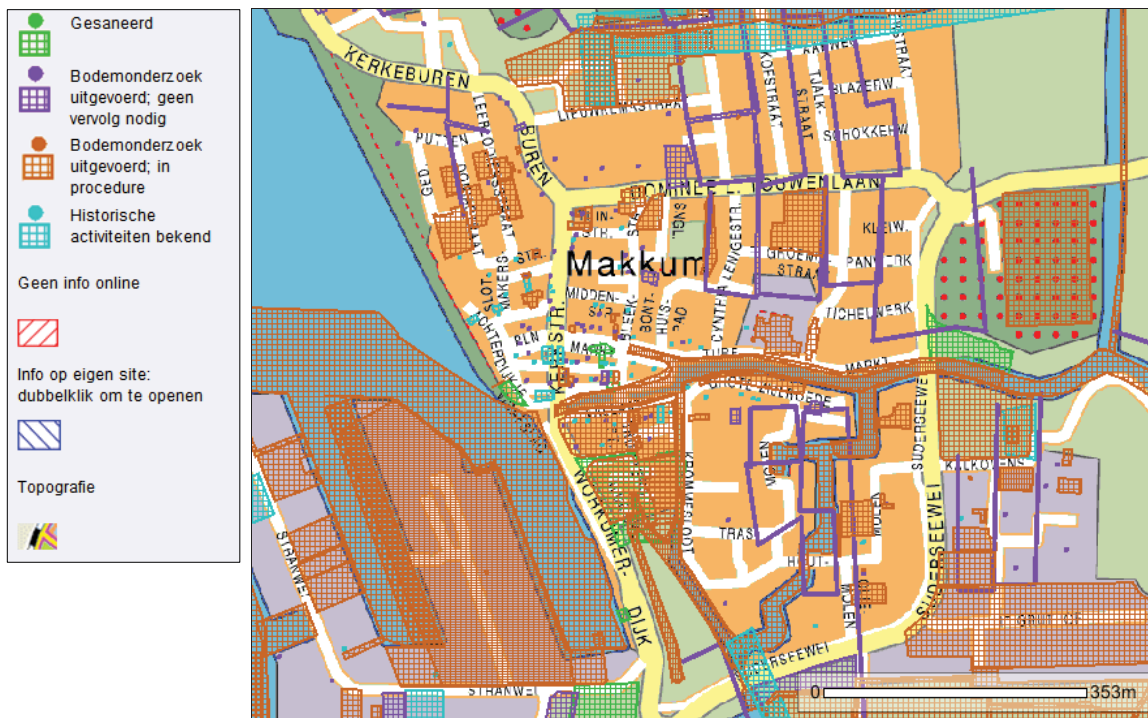
In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is bepaald dat in de toelichting op een ruimtelijk plan inzicht verkregen moet worden in de uitvoerbaarheid van het plan. Dit betekent dat er onder meer inzicht verkregen moet worden in de noodzakelijke financiële investering in een (mogelijk noodzakelijke) bodemsanering. Een onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem is derhalve onderdeel van de onderzoeksverplichting bij de voorbereiding van een ruimtelijk plan.

Uitgangspunt ten aanzien van de bodemkwaliteit is dat deze bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zodanig goed moet zijn dat er geen risico's voor de volksgezondheid bestaan bij het gebruik van het plangebied voor wonen of een andere functie. Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening moet het bestemmen van gronden met een bodem van onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit met een hiervoor gevoelige bestemming in beginsel worden voorkomen.

Onderzoek

Op de kaart van het Bodemloket⁴ is zoveel mogelijk informatie verzameld over de kwaliteit van de bodem. Het bodemloket biedt informatie over bodemonderzoeken en -saneringen die zijn uitgevoerd. Ook is er informatie opgenomen over bedrijven of terreinen waar 'verdachte' werkzaamheden hebben plaatsgevonden die mogelijk bodemverontreiniging hebben veroorzaakt en waar mogelijk bodemonderzoek moet worden uitgevoerd. In figuur 17 is het kaartfragment voor het plangebied van de bodemkaart opgenomen. Ook voor onverdachte terreinen geldt overigens dat bodemverontreiniging kan worden aangetroffen, omdat altijd activiteiten kunnen hebben plaatsgevonden die tot verontreiniging van de bodem hebben geleid en die thans niet bekend zijn.

⁴ Benaderbaar via www.bodemloket.nl



Figuur 17. Fragment bodemadvieskaart
(Bron: Bodemloket, 2012)

Op de kaart is zichtbaar dat in het plangebied op verschillende plaatsen bodemonderzoek is uitgevoerd, dat nog in procedure is. Ook is in het plangebied bodemonderzoek uitgevoerd waarvoor geen vervolg nodig is geweest. Diverse locaties zijn gesaneerd. Ter plaatse van het plangebied zijn voorts enkele historische activiteiten bij het bodemloket bekend die kunnen wijzen op verontreiniging van de bodem.

In het kader van in de toekomst uit te voeren projecten binnen de regels van dit bestemmingsplan zal daar waar nodig nader onderzoek moeten worden verricht. In de voorbereiding- en uitvoeringsfase moet daarom rekening worden gehouden met verkennend of actualiserend bodemonderzoek en het werken in en het afvoeren van licht tot sterk verontreinigde grond. De uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan wordt hierdoor echter op voorhand niet door onvoldoende milieuhygiënische kwaliteit van de bodem belemmerd.

Om er bij ruimtelijke ontwikkelingen voldoende zeker van te zijn dat er geen sprake is van bodemverontreiniging, is het in het kader van het traject van een omgevingsvergunning voor het bouwen noodzakelijk dat er een vooronderzoek uitgevoerd wordt, conform de NEN 5725. Als uit de resultaten van het vooronderzoek geen zaken naar voren komen die een verdenking van bodemverontreiniging veroorzaken, kan worden volstaan met een dergelijk vooronderzoek. Als er wel verdenkingen van bodemverontreiniging zijn, dan dient een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 te worden uitgevoerd. Dergelijk onderzoek dient voorafgaand aan bouw- en graafwerkzaamheden plaats te vinden. Het uitvoeren van het vooronderzoek, en indien noodzakelijk een verken-

nend bodemonderzoek, is een voorwaarde waaraan voldaan moet worden voordat een omgevingsvergunning voor het bouwen in werking kan treden.

Conclusie

Voorliggend plan is zoals reeds genoemd een conserverend en actualiserend plan. Naast reeds toegelaten reguliere perceelsgebonden bouwmogelijkheden worden er geen nieuwe grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied mogelijk gemaakt. Geconcludeerd kan worden dat de status quo met betrekking tot bodemverontreiniging in het plangebied acceptabel is. De aanwezigheid van (potentieel) vervuilde locaties vormt geen belemmering voor de uitvoering van dit bestemmingsplan.

4.8

Ecologie

Wet- en regelgeving

In het kader van de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan is het van belang om aandacht te besteden aan beschermde natuurwaarden. De effecten op natuurwaarden dienen te worden beoordeeld in relatie tot bestaande wet- en regelgeving. Juridisch en beleidsmatig strekken de planologisch relevante natuur- en landschapsaspecten zich uit over soortenbescherming en gebiedsbescherming.

De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Ffw). De Ffw is gericht op het beschermen en het behouden van de goede staat en de instandhouding van in het wild levende plant- en diersoorten en hun directe leefomgeving. Uitgangspunt hierbij is het zogenoemde 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat werkzaamheden en dergelijke in beginsel niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hier op grond van een vrijstelling of ontheffing van worden afgeweken. In de Ffw is onder andere bepaald dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten te handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en fauna, gedwongen is dergelijk handelen of nalaten achterwege te laten. Dit voor zover dit in redelijkheid van hem kan worden gevraagd. Diegene moet alle maatregelen nemen die in redelijkheid van hem kunnen worden gevraagd om die nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

FLORA- EN
FAUNAWET

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) bundelt de gebiedsbescherming van nationaal begrensde natuurgebieden. In de Nbw zijn ook de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. Onder de Nbw zijn drie typen gebieden aangewezen en beschermd: Natura 2000-gebieden, Staats- en Beschermde Natuurmonumenten en Wetlands. Verder is deze wet de basis voor het nationale Natuurbeleidsplan waarin de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geregeld. De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het

NATUURBESCHERMINGSWET

natuurbeleid. De EHS is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte en is uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007.

In het kader van de gebiedsbescherming heeft het plangebied te maken met (aangrenzende) beschermde gebieden, namelijk de Friese IJsselmeerkust en IJsselmeer (Natura 2000-gebieden) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).



Figuur 18. Ligging Natura 2000-gebied (rood) en EHS (groen) nabij Makkum

Onderzoek

Alhoewel voorliggend plan een beheersplan betreft waarin geen nieuwe of ingrijpende planologische ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt, is ten behoeve van voorliggend bestemmingsplan in verband met art. 3.1.6. Bro wel aandacht besteed aan de natuurwet- en regelgeving. Met betrekking tot de natuurwet- en regelgeving heeft een inventarisatie van beschermde natuurgebieden (Nbw en EHS) plaatsgevonden en is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten (Ffw). Daarnaast is aangegeven wanneer eventueel overtredingen van verbodsbepalingen plaatsvinden.

Gebiedsbescherming

Inventarisatie

Het dichtstbijzijnde beschermde gebied in het kader van de Nbw betreft het Natura 2000-gebied IJsselmeer. Dit gebied ligt ongeveer 200 m ten westen van het plangebied. Het IJsselmeergebied is eveneens het meest nabij gelegen beschermde gebied in het kader van de EHS. De begrenzing in het kader van de EHS ligt nog iets dichter nabij het plangebied. Nabij Makkum gaat het om de deelgebieden Makkumer Noardwaard en Súdwaard. Overige beschermde gebieden liggen op meer dan 4,5 km (Waddenzee) afstand van het plangebied.

De Makkumer Noardwaard en Súdwaard bestaan uit brede, ondiepe oeverzones, kale en begroeide zandplaten, schelpenbanken, moerassen, rietvelden, schraalgrasland, wilgenstruweel en -bos.

MAKKUMER
NOARDWAARD EN
SÚDWAARD

Hieronder worden de habitattypen en soorten genoemd waarvoor het Natura 2000-gebied IJsselmeer is aangewezen.

- **Habitattypen van de Habitatrichtlijn:** kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met op de bodem zittende draadwervegetaties, voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland en overgangs- en trilveen.
- **Diersoorten van de Habitatrichtlijn:** rivierdonderpad, meervleermuis, noordse woelmuis en groenknolorchis.
- **Broedvogels van de Vogelrichtlijn:** aalscholver, roerdomp, lepelaar, bruine kiekendief, porseleinhoen, bontbekplevier, kemphaan, visdief, snor en rietzanger.
- **Niet-broedvogels van de vogelrichtlijn:** fuut, aalscholver, lepelaar, kleine zwaan, toendrarietgans, kleine rietgans, kolgans, grauwe gans, brandgans, bergeend, smient, krakeend, wintertaling, wilde eend, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, kuifeend, topper, brilduiker, nonnetje grote zaagbek, meerkoet, kluut, goudplevier, kemphaan, grutto, wulp, dwergmeeuw, reuzenstern en zwarte stern.

Effecten

Bestaand gebruik is niet vergunningplichtig in het kader van de Nbw (wetswijziging van 29 december 2008). In het kader van externe werking is aandacht nodig voor de aanwezigheid van verblijfplaatsen en belangrijke vliegroutes van meervleermuis. Bij soortenbescherming wordt hierop verder ingegaan. Aangezien er geen nieuwe of ingrijpende planologische ontwikkelingen mogelijk worden gemaakt, zullen er als gevolg van het bestemmingsplan geen negatieve effecten op beschermde natuurwaarden optreden.

Conclusie

Gezien de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en de aard van het plan zijn er geen negatieve effecten op beschermde gebieden te verwachten.

Soortenbescherming

Achter de Ffw staat het idee van de zorgplicht voor in het wild levende beschermde dieren en planten en hun leefomgeving. Deze soorten worden opgesomd in de 'lijsten beschermde inheemse planten- en diersoorten'. Deze zorgplicht betekent dat een ontheffing van het verbod op verstoren (of erger) alleen kan worden verleend, als geen afbreuk wordt gedaan aan de goede staat van instandhouding van de soort. Deze voorwaarde geldt voor alle beschermde soorten.

De Algemene Maatregel van Bestuur ex artikel 75 van de Ffw van 23 februari 2005, kent een driedeling voor het beschermingsniveau van planten- en diersoorten. In een toelichting zijn deze soorten opgenomen in tabellen. Voor

soorten uit tabel 1 (licht beschermd) geldt een vrijstellingsregeling van de verboden. Voor soorten uit tabel 2 (middelzwaar beschermd) en voor vogels geldt een vrijstelling als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. Als niet wordt gewerkt volgens een gedragscode, kan voor de soorten uit tabel 2 ontheffing van de verboden worden verleend als geen sprake is van economisch gewin en als zorgvuldig wordt gehandeld. Voor de soorten uit tabel 3 (strikt beschermd) kan bij ruimtelijke ontwikkeling niet altijd ontheffing worden verleend. Er mag dan geen afbreuk worden gedaan aan de goede staat van instandhouding van de soort, er moet afhankelijk van de soort een in de wet of in de richtlijn genoemde reden zijn en een redelijk alternatief voor de ingreep moet ontbreken. Ook voor het verstoren van vogels geldt dat een ontheffing meestal niet verleend kan worden. Er moet dan met mitigatie van een ecologisch werkprotocol voor de ingreep worden gewerkt.

Bekende gegevens

BRONNEN

Bij Het Natuurloket⁵ is (d.d. 13 april 2010) een rapportage opgevraagd van de kilometerhokken⁶ waarin Makkum ligt. Naast Het Natuurloket zijn Natuurwaardenonderzoeken geraadpleegd die zijn opgesteld voor ruimtelijke plannen welke gelegen zijn in de omgeving van het plangebied.

Inventarisatie

Binnen het plangebied kunnen de strikt beschermde gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis verwacht worden. Deze soorten kunnen hier verblijfplaatsen bewonen in gebouwen en oudere bomen. Uit de geraadpleegde bronnen komen alleen vastgestelde verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis uit de directe omgeving naar voren. Als gevolg van sloop en verbouwing van gebouwen en het verwijderen van opgaand groen kunnen dieren gedood worden en verblijfplaatsen en foerageergebied verloren gaan. De watergangen de Grutte Sylroede en Kromme Sleat zullen voor meervleermuis en watervleermuis van belang zijn als vliegroute. Beide soorten zijn gevoelig voor verstoring als gevolg van overmatige verlichting van hun vliegroutes.

In genoemde watergangen kunnen ook de strikt beschermd bittervoorn en middel zwaar beschermde kleine modderkruiper verwacht worden. Beide soorten zijn op verschillende plaatsen in de omgeving aangetroffen. Als gevolg van onder meer baggerwerkzaamheden aan watergangen, het beschoeien van oevers en het dempen van watergangen kunnen exemplaren gedood worden en leefgebied verstoord worden. Onder dakpannedaken van gebouwen zullen vogelsoorten, zoals huismus en gierzwaluw, tot broeden komen. In het opgaand

⁵ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van talloze organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF). Het Natuurloket bezit zelf geen gegevens. Het Natuurloket is een initiatief van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en de organisaties binnen de VOFF (www.natuurloket.nl).

⁶ Een kilometerhok is een hok van 1 km bij 1 km. De Topografische Dienst heeft deze hokken ingevoerd als rasterverdeling van de topografische kaarten van Nederland.

groen kunnen broedvogels zoals heggenmus, houtduif, merel en roodborst verwacht worden. Bij onder meer sloop en renovaties van gebouwen met dakpannendaken en het verwijderen van opgaand groen kunnen nestplaatsen verstoord worden of verloren gaan.

Verder kunnen licht beschermde soorten zoals bruine kikker, egel, gewone bosspitsmuis, gewone pad, huisspitsmuis, veldmuis en zwanenbloem binnen het plangebied verwacht worden. Met name bij grondwerkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden.

Het voorkomen van overige in de omgeving bekende middelzwaar en strikt beschermde soorten zoals noordse woelmuis, waterspitsmuis, brede orchis, rietorchis en vleeskleurige orchis worden op basis van biotoopeisen niet direct binnen het plangebied verwacht.

Effecten

Aangezien er geen nieuwe of ingrijpende planologische ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt zullen er als gevolg van het plan geen negatieve effecten op beschermde soorten optreden.

Conclusie

Nieuwe ontwikkelingen in het plangebied worden hoofdzakelijk mogelijk gemaakt door middel van het verlenen van binnenplanse afwijking van het bestemmingsplan of het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid. Het betreft in alle gevallen particulier initiatief, waarbij de natuurwetgeving een zelfstandige werking heeft. De ontwikkelingen die binnen dit bestemmingsplan mogelijk zijn, zijn van een dusdanige geringe omvang dat deze geen bedreiging zullen vormen voor de gunstige staat van instandhouding van binnen het bestemmingsplangebied voorkomende soorten. De aanwezige licht beschermde soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Ffw.

Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te vernietigen of te verstoren. Met betrekking tot uitvoering van werkzaamheden dient derhalve rekening te worden gehouden met het broedseizoen. De Ffw kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt. De nestplaatsen van huismus en gierzwaluw zijn, in tegenstelling tot die van de meeste vogelsoorten, het gehele jaarrond beschermd. Deze jaarronde bescherming geldt ook voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Niet te voorkomen verstoring en vernietiging van dergelijke jaarrond beschermde verblijfplaatsen zal gemitigeerd en gecompenseerd moeten worden. Dit geldt ook voor verstoring of vernietigen van het leefgebied waterpartijen van bittervoorn en kleine modderkruiper.

Bij gebruikmaking van vergunningsvrije ingrepen of uitbreidingsmogelijkheden bij recht, is de initiatiefnemer gebonden aan de wetgeving zoals vastgelegd in de Ffw. Gezien het voorkomen van enkele zwaar(der) beschermde soorten binnen het bestemmingsplangebied dient derhalve bij ruimtelijke ontwikkelingen alsnog een uitgebreider onderzoek in het kader van de Ffw te worden uitgevoerd.

Uitvoerbaarheid

Gelet op voorgaande mag dit bestemmingsplan wat betreft ecologie uitvoerbaar worden verondersteld.

4.9

Water

Wet- en regelgeving/beleidskader

Op grond van artikel 3.1.6 Bro dient in de toelichting op ruimtelijke plannen een waterparagraaf te worden opgenomen van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishoudkundige situatie. In die paragraaf dient uiteengezet te worden of en in welke mate het plan in kwestie gevolgen heeft voor de waterhuishouding, dat wil zeggen het grondwater en het oppervlaktewater. Het is de schriftelijke weerslag van de zogenaamde watertoets. Het doel van de watertoets is het waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Door middel van de watertoets wordt in een vroegtijdig stadium aandacht besteed aan het wateraspect.

Waterwet en Nationaal waterplan

De Waterwet, die per 22 december 2009 van kracht is geworden, heeft gezorgd voor een ingrijpende bundeling van waterwetgeving. Daarnaast heeft het Nationaal Waterplan (NWP), waarvan de eerste versie tegelijk met de Waterwet is verschenen, een formele rol in de ruimtelijke ordening. De NWP bevat de hoofddoelstelling voor waterbeheer in Nederland en is de vervanger van de Vierde Nota Waterhuishouding en alle voorgaande nota's hieromtrent. Het NWP is tevens een structuurvisie op basis van de Waterwet en de Wet ruimtelijke ordening en is opgesteld voor de planperiode 2009-2015. Het NWP gaat uit van integraal waterbeheer en van een watersysteembenadering. Het hoofdthema is 'Nederland, een veilige en leefbare delta, nu en in de toekomst'. Het NWP beoogt te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het beleid richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en andere vormen van gebruik van water. In het NWP is beleid opgenomen voor het IJsselmeergebied, de Noordzee en de stroomgebiedbeheerplannen op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water. Daarnaast bevat het NWP, naar aanleiding van het advies van de Deltacommissie in 2008, beleid over maatregelen die genomen moeten worden vanwege de verwachte klimaatsveranderingen.

Een voor dit bestemmingsplan belangrijk onderdeel van het NWP is uiteraard het beleid dat voor het IJsselmeergebied is opgenomen. Voor het IJsselmeergebied wordt uitgegaan van het behouden en versterken van de kernkwaliteiten natuur, (water)landschap en cultuurhistorie. Nieuwe ontwikkelingen in het gebied moeten daarom zorgvuldig worden ingepast. Overheden, maatschappelijke organisaties en private partijen maken plannen voor nieuwe buitendijkse ontwikkelingen, voor wonen, werken, recreatie, infrastructuur en windenergie. Meestal gaat het om kleinschalige ontwikkelingen verspreid over het gebied. Op een aantal plekken gaat het ook om grootschaliger initiatieven voor stedelijke ontwikkeling in en aan het water, zoals de gebiedsontwikkeling in de regio Amsterdam-Almere.

Buitendijkse ontwikkelingen moeten een toegevoegde waarde hebben voor de bestaande kernkwaliteiten en karakteristieken van het bestaande (water)landschap. Verrommeling moet worden voorkomen door bijvoorbeeld de bestaande zichtlijnen niet te doorbreken. Naast esthetische voorwaarden is het belangrijk om bij buitendijkse ontwikkelingen te streven naar versterking van ecologie en veiligheid. Dit kan door in het ontwerp aandacht te besteden aan overgangen van land naar water. Bij buitendijkse bebouwing moet aansluiting met bestaande bebouwing en infrastructuur worden gezocht. Hierbij zijn een goede inpasbaarheid en de maatvoering van bebouwing de te overwegen factoren.

Om tegemoet te komen aan de groeiende zoetwatervraag voor de korte termijn zal het kabinet in 2013 een nieuw peilbesluit nemen voor het IJsselmeergebied. Bij dit peilbesluit zal het vaste streefpeil, voor zover de huidige infrastructuur het toelaat, vervangen worden door een bandbreedte waarbinnen het waterpeil mag fluctueren. Een combinatie van opzetten en uitzakken wordt mogelijk, waardoor meer water beschikbaar komt voor de zoetwatervoorziening. De bovengrens van de bandbreedte zal maximaal 0,30 m boven het huidige zomerstreefpeil (van NAP -0,20 m) liggen. Met dit peilregime is de zoetwatervoorziening voor de korte termijn gewaarborgd zonder dat daarvoor aanpassingen aan dijkhoogten noodzakelijk zijn.

Met de inwerkingtreding van de Waterwet is tevens de Watervergunning van kracht geworden. Watervergunning (en/of Keurontheffing) van Wetterskip Fryslân als waterbeheerder is nodig voor werkzaamheden in, onder, langs, op, bij of aan open water, waterkeringen en wegen in het beheer van het waterschap, het onttrekken van grondwater en het lozen op het oppervlaktewater. Daarnaast is Rijkswaterstaat IJsselmeergebied voor bepaalde (buitendijkse) handelingen en werkzaamheden bevoegd gezag en vergunningverlener.

WATERVERGUNNING

Provinciaal waterbeleid

In het Waterhuishoudingsplan (WHP) van de Provinsje Fryslân en het Waterbeheerplan (WBP) van Wetterskip Fryslân staat vermeld hoe de provincie en het waterschap vorm willen geven aan het waterbeheer in de periode 2010-2015. In het WHP staan doelen die de Provinsje Fryslân in de planperiode wil berei-

ken. Het plan geeft kaders voor het waterbeheer, dat door het waterschap, gemeenten en andere partijen wordt uitgevoerd. In het WBP staan de maatregelen die Wetterskip Fryslân van 2010-2015 neemt om het watersysteem op orde te houden en te verbeteren. Waterveiligheid, voldoende water en schoon water. Deze drie thema's vormen de basis voor het waterbeheer in Fryslân.

Onderzoek/Wateradvies

Bij Wetterskip Fryslân is een watertoets voor onder meer voorliggend bestemmingsplan aangevraagd. Per mail van 12 november 2012 heeft Wetterskip Fryslân gereageerd waarbij de van toepassing zijnde zaken wat betreft het aspect water zijn aangegeven. In navolgende is hierop nader ingegaan. Het gehele wateradvies is als bijlage bij dit bestemmingsplan opgenomen.

Vooropgesteld dient te worden dat het onderhavige bestemmingsplan een conserverend plan is. Er worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Bij concrete ontwikkelingen en het gebruik maken van de mogelijkheden om binnen- en buitenplans af te wijken van het bestemmingsplan dient opnieuw een wateradvies bij Wetterskip Fryslân te worden aangevraagd.

Primaire keringen:

Het plangebied ligt in de beschermingszone van de primaire keringen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in deze zone is een watervergunning nodig (zie 'Waterwet'). De verwachte zeespiegelstijgingen zullen gevolgen hebben voor de waterpeilen in de Waddenzee en het IJsselmeer. Daarom zullen er nu en ook in de toekomst dijkverbeteringstrajecten worden aangewezen. Voor die verbeteringen is langs de primaire keringen ruimte gereserveerd in een zogenoemde reserveringszone. De reserveringszone is een zone die gehanteerd wordt door de Provinsje Fryslân en in het WHP is vastgelegd.

Hoofdwatergangen:

In het plangebied liggen hoofdwatergangen van Wetterskip Fryslân. De hoofdwatergangen hebben een belangrijke aan-, af- en doorvoerfunctie. Voor het onderhoud van deze watergangen is aan beide zijden een obstakelvrije zone van 5 m vanaf de oever noodzakelijk. In dit gebied mag niet worden gebouwd. Tevens zijn er vaarwegen in het plangebied die in beheer zijn bij de Provinsje Fryslân. Op deze vaarwegen is de Vaarwegenverordening Fryslân van toepassing.

Schouwwatergangen:

Het onderhoud van de schouwwatergangen in en rond het plangebied moet gewaarborgd zijn. Het bestemmingsplan mag er niet toe leiden dat de schouwwatergangen onbereikbaar worden voor onderhoud.

Toename verhard oppervlak:

Wetterskip Fryslân hanteert het uitgangspunt dat een toename van verhard oppervlak⁷ van meer dan 200 m² gecompenseerd moet worden door waterberging aan te leggen. Hierbij is het uitgangspunt dat de oppervlakte waterberging die moet worden gecreëerd 10% bedraagt van de toename van het verharde oppervlak. Waar de mogelijkheid zich voordoet, ziet Wetterskip Fryslân graag dat de nieuwe verharding zoveel mogelijk wordt afgekoppeld of wordt uitgevoerd met een waterbergende verharding (een bestrating die hemelwater bergt, zuivert en vertraagd afvoert).

Drooglegging⁸ en waterpeilen:

Bij het realiseren van bebouwing en het aanleggen van de verharding moet rekening worden gehouden met voldoende drooglegging om bijvoorbeeld opdrijven van verharding te voorkomen. Wetterskip Fryslân adviseert voor bebouwing met kruipruimte een drooglegging van 1,10 m en voor bebouwing zonder kruipruimte een drooglegging van 0,70 m gerekend vanaf de te realiseren bovenkant vloer. Ook voor verharding wordt een drooglegging van 0,70 m geadviseerd.

Afvalwater- en regenwatersysteem:

Om het aantal overstortingen van rioolwater en de belasting van rioolwaterzuiveringen te beperken, is een belangrijk uitgangspunt om regenwater en rioolwater zoveel mogelijk gescheiden af te voeren.

Waterkwaliteit:

Om een goede waterkwaliteit te realiseren, moet voorkomen worden dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. De bouwwijze en onderhoudstechniek moeten emissievrij zijn. Tevens dient gebouwd te worden met milieuvriendelijk en duurzaam materiaal.

Waterwet:

Voor alle ingrepen in de waterhuishouding moet tijdig een vergunning worden aangevraagd of een melding worden ingediend in het kader van de Waterwet. Onder ingrepen in het watersysteem worden ook het onttrekken van grondwater en het lozen daarvan op het oppervlaktewater verstaan.

Proces:

Wetterskip Fryslân gaat er van uit dat de in de watertoets vermelde adviezen worden opgevolgd en meegenomen in de verdere ruimtelijke procedure voor het bestemmingsplan. Wanneer de vermelde adviezen worden opgevolgd, ziet het waterschap met betrekking tot het bestemmingsplan geen waterhuishoud-

⁷ Verhard oppervlak: Alle oppervlakten zoals daken, trottoirs en wegen worden gerekend onder de noemer verhard oppervlak.

⁸ De drooglegging is de afstand tussen waterpeil in de sloot en het maaiveld. Voor woningen wordt voor het maaiveld de bovenkant van de vloer genomen.

kundige bezwaren. Derhalve wordt een positief wateradvies afgegeven en is de watertoetsprocedure daarmee afgerond.

Regeling in dit bestemmingsplan

De gevolgen van dit bestemmingsplan op de waterhuishouding zijn beperkt. Voorliggend bestemmingsplan is actualiserend en conserverend van aard. Met dit bestemmingsplan is de huidige situatie in het plangebied opnieuw vastgelegd. De in het plan aanwezige waterpartijen en waterlopen zijn als zodanig bestemd en daarmee beschermd door het bestemmingsplan. In dit bestemmingsplan is voorts middels de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' voorzien in een regeling voor de vrijwaringszone van de in het plangebied voorkomende primaire waterkering. Voor deze dubbelbestemming geldt dat voor ontwikkelingen binnen deze zone contact opgenomen dient te worden met de waterbeheerder. Dit kan Wetterskip Fryslân en/of Rijkswaterstaat IJsselmeergebied zijn.

Conclusie

De gemeente volgt de wettelijk gestelde eisen die door Wetterskip Fryslân en Rijkswaterstaat IJsselmeergebied aan het wateraspect in het plangebied worden gesteld. De watertoets mag hiermee als afgerond worden beschouwd. Er bestaan voor het aspect water geen belemmeringen ten aanzien van dit bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan mag uitvoerbaar worden geacht.

Juridische toelichting

5

5.1

Algemeen

Wro, Bro en SVBP

Bij het opstellen van dit bestemmingsplan zijn de Wet ruimtelijke ordening (Wro), het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) (in werking getreden per 1 juli 2008) en de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen 2008 (SVBP2008) (in werking getreden op 1 januari 2010) toegepast.

De SVBP2008 bevat een aantal voorschriften dat moet worden opgevolgd. Voor de planregels betekent dit onder meer dat niet meer wordt gesproken van voorschriften maar van regels. Tevens zijn er een aantal dwingend voorgeschreven begripsbepalingen, die worden neergelegd in het artikel aangaande begrippen. Ook schrijft de SVBP2008 voor op welke wijze er invulling moet worden gegeven aan de wijze van meten. In het Bro is een formulering opgenomen ten aanzien van de anti-dubbelregel en het overgangsrecht. Deze teksten zijn neergelegd in de planregels.

Wabo en Bor

Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) met het bijbehorende Besluit omgevingsrecht (Bor) in werking getreden. De invoering van de Wabo en het Bor heeft grote gevolgen voor het ruimtelijk omgevingsrecht zoals dat nu geldt op grond van de Wro. Met de inwerkingtreding van de Wabo is de Wro deels vervallen en opgegaan in de Wabo.

In de Wabo en het Bor is de omgevingsvergunning geïntroduceerd en geregeld. In de omgevingsvergunning zijn de verschillende toestemmingen voor locatiegebonden activiteiten geïntegreerd, waarbij sprake is van een samenloop met andere locatiegebonden activiteiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook de ontheffingen die in een bestemmingsplan zijn geregeld, zijn na 1 oktober 2010 vervangen door de omgevingsvergunning. Dit geldt ook voor de aanlegvergunning. Het algemene gebruiksverbod dat is opgenomen in artikel 7.10 Wro is komen te vervallen en is vervangen door het algemene gebruiksverbod dat is opgenomen in artikel 2.1 Wabo. Voor een gebruik in strijd met een bestemmingsplan is een omgevingsvergunning vereist.

Door de komst van de Wabo en het Bor zijn een aantal begrippen uit de Wro vervallen (onder andere ontheffing en aanlegvergunning); deze begrippen worden ook in de RO-standaard SVBP2008 gebruikt. In september 2010 zijn er

werkafspraken met betrekking tot de SVBP2008 gepubliceerd. Het voorliggende plan is aangepast aan de werkafpraak september 2010 SVBP2008. Zo wordt er niet meer gesproken over ontheffingen, maar over afwijkingen. De in het overgangsrecht genoemde bouwvergunning is vervangen door een omgevingsvergunning voor het bouwen.

5.2

Bestemmingsplanprocedure

In de Wro en het Bro zijn wettelijke regels voor de bestemmingsplanprocedure vastgelegd. Hierin zijn de volgende fasen onderscheiden:

Vorbereidingsfase

Door burgemeester en wethouders wordt overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.3.1. van het Bro (in Huis aan Huis en via de website) kennis gegeven van het voornemen om dit bestemmingsplan te herzien. De gemeente voert ten behoeve van de voorbereiding van een bestemmingsplan vervolgens onderzoek uit naar de bestaande situatie en de mogelijke (ruimtelijke) ontwikkelingen in de gemeente. De gemeente stelt voor het overleg op grond van artikel 3.1.1 van het Bro haar voornemen (vaak in de vorm van een voorontwerpbestemmingsplan) beschikbaar aan de besturen en diensten van hogere overheden. Ook biedt de gemeente eventueel de mogelijkheid om een reactie te geven op het voorontwerpbestemmingsplan via inspraak. De gemeente geeft een reactie op de overleg- en inspraakreacties. De uitkomsten hiervan worden vermeld in de toelichting bij het ontwerpbestemmingsplan en voor zover noodzakelijk verwerkt in regels en verbeelding.

Terinzageleggingsfase

Na de aankondiging in de Staatscourant, in ten minste één plaatselijk dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad en op de internetpagina van de gemeente, wordt het ontwerpbestemmingsplan voor een periode van 6 weken ter inzage gelegd. In deze periode kan door iedereen een zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan worden ingediend.

Vaststellingsfase

Na de periode van terinzagelegging stelt de gemeenteraad het ontwerpbestemmingsplan, mogelijk met wijzigingen, binnen een periode van ten hoogste 12 weken vast.

Beroepsfase

Na de vaststelling van het bestemmingsplan maakt de gemeenteraad het vaststellingsbesluit bekend en legt het vastgestelde bestemmingsplan ter inzage. Indien Gedeputeerde Staten of de Inspectie voor Leefomgeving en Transport een zienswijze hebben ingediend die door de gemeenteraad niet volledig is overgenomen of indien de gemeenteraad het bestemmingsplan gewijzigd heeft vastgesteld, geschiedt bekendmaking en terinzagelegging 6 weken na vaststel-

ling. Uiterlijk 6 weken na bekendmaking van het vaststellingsbesluit kan er beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS).

Indien het bestemmingsplan ongewijzigd is vastgesteld en er gehoor is gegeven aan zienswijzen van Gedeputeerde Staten en/of de Inspectie voor Leefomgeving en Transport wordt het vaststellingsbesluit door de gemeenteraad uiterlijk 2 weken na vaststelling bekend gemaakt. Tevens wordt uiterlijk 2 weken na vaststelling het bestemmingsplan ter inzage gelegd.

5.3

Toelichting op de regels

In deze paragraaf is een toelichting op de juridische regels behorende bij het plan gegeven. Voor de diverse bestemmingen is aangegeven welke doeleinden worden nagestreefd. Bovendien is aangegeven op welke gronden de onderscheiden bestemmingen van toepassing zijn. Overigens gelden naast de directe bestemmingen ook een aantal dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen die naast de daadwerkelijke functie van de gronden ook andere belangen planologische bescherming bieden.

Hoofdstuk 1: Inleidende regels

Artikel 1: Begrippen

In artikel 1 worden waar nodig de in de regels gebruikte begrippen verklaard. Dit is alleen het geval wanneer begrippen niet op voorhand voor een eenduidige uitleg, conform normaal spraakgebruik, vatbaar zijn. Een deel van deze begrippen is voorgeschreven in de SVBP2008.

Artikel 2: Wijze van meten

De wijze waarop maten, afstanden en dergelijke gemeten moeten worden, is voor een belangrijk deel voorgeschreven in de SVBP2008. Deze regels zijn overgenomen in artikel 2 van dit bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2: Bestemmingsregels

Het beleid in dit bestemmingsplan voor Makkum - Centrum is gericht op handhaving van de bestaande functies. Dit komt ook tot uitdrukking in de bestemmingen zoals deze in de regels zijn opgenomen en op de verbeelding zijn weergegeven.

Artikel 3: Agrarisch

Een deel van de onbebouwde gronden in het plangebied heeft de bestemming 'Agrarisch' gekregen. In deze bestemming mogen uitsluitend gebouwen ten behoeve van openbare nutsvoorzieningen worden gebouwd. De maatvoering is in de bouwregels opgenomen. Erf- en terreinafscheidingen mogen niet hoger zijn dan 1,5 m. Het bouwen van mestsilos is niet toegestaan.

Artikel 4: Bedrijf

Bedrijven uit de categorie 1 en 2 genoemd in de Staat van Bedrijven zijn toegestaan in de bestemming 'Bedrijf'. Dit geldt ook voor de bedrijven die op het moment van terinzagelegging van het ontwerp van het bestemmingsplan aanwezig zijn en een hogere milieucategorie kennen. De aardewerf fabriek (Koninklijke Tichelaar) aan de Turfmarkt 65 is als zodanig specifiek aangeduid. Tevens geldt hier een aanduiding "terras" aan de wegzijde voor het hebben van een terrasvoorziening binnen deze bestemming.

Gebouwen moeten binnen het bouwvlak worden gebouwd. De maatvoering is door middel van een aanduiding op de kaart opgenomen. Voor niet-inpandige bedrijfswoningen is de maatvoering in de bouwregels opgenomen. De goothoogte mag niet meer dan 3,5 m bedragen en de bouwhoogte niet meer dan 8 m. Het bestaande aantal bedrijfswoningen in de bedrijfsbestemming is toegestaan. Enkel bij de aardewerf fabriek is geen sprake van een bedrijfswoning. De goot- en bouwhoogte van bedrijfsgebouwen mag bij toepassing van een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid worden verhoogd met 3 m. Binnen het bouwvlak kunnen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een binnenplanse afwijking worden verhoogd tot 15 m.

Artikel 5: Gemengd

De gemengde bestemming ziet in hoofdzaak toe op het kernwinkelgebied van Makkum. In de bestemming 'Gemengd' is een verscheidenheid aan functies toegestaan. De functies zijn onderling uitwisselbaar. Het gaat daarbij onder andere om detailhandel, dienstverlening, maatschappelijke voorzieningen en de woonfunctie. Horecafuncties zijn apart bestemd, aangezien deze functie niet uitwisselbaar is met andere functies die in de gemengde bestemming voorkomen. Op sommige locaties in de gemengde bestemming is het toestaan van detailhandel niet wenselijk (vanwege de ligging buiten het kernwinkelgebied); dit is aangegeven als "detailhandel uitgesloten". Gebouwen in de gemengde bestemming mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd. In de bouwregels is de goot- en bouwhoogte opgenomen.

Artikel 6: Groen

De bestemming 'Groen' heeft betrekking op de structureel binnen het dorp aanwezige groenstroken, bermen en plantsoen. Speelvoorzieningen en paden zijn ook in deze bestemming begrepen, alsook ondergeschikt aan de bestemming voorkomende openbare nutsvoorzieningen, voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding en water.

Artikel 7: Horeca

De in het plangebied aanwezige horeca is bestemd als 'Horeca'. Gebouwen mogen uitsluitend binnen een bouwvlak worden gebouwd. De maatvoering is in de regels opgenomen. De bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer dan 3 m bedragen. Erf- en terreinafscheidingen mogen niet hoger zijn dan 2 m.

In voorliggend bestemmingsplan wordt een onderscheid in diverse soorten horeca middels zes verschillende horecacategorieën gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen horecabedrijven op grond van de mate van publieks-aantrekkende werking.

Categorie 1 is bedoeld voor aanloopgerichte horecabedrijven die vooral gericht zijn op het verstrekken van dranken en etenswaren aan bezoekers van centrumvoorzieningen. Categorie 2 betreft restaurants die vooral gericht zijn op het verstrekken van maaltijden. Onder categorie 3 vallen logiesbedrijven, waarbij dranken en maaltijden uitsluitend aan logiesgasten worden verstrekt. Categorie 4 betreft cafetaria's en categorie 5 omvat de cafés en bars. Bar/dancings en discotheken vallen onder categorie 6. De in het plangebied aanwezige bedrijven hebben naar de bestaande situatie een aanduiding "horeca van categorie X" gekregen. In Makkum-Centrum zijn thans horecacategorieën 2, 3, 5 en 6 aanwezig. Gezien de bestaande situatie bij Hotel De Prins aan Kerkstraat 1 en Hotel De Waag aan Markt 13 (beide zowel restaurant als hotel) is aan deze percelen zowel een aanduiding "horeca van categorie 2" als een aanduiding "horeca van categorie 3" toegekend. In onderstaande tabel is aangegeven hoe de bestaande horecabedrijven in horecatype kunnen worden gewijzigd.

Horecatype	Afwijkingsmogelijkheid
Categorie 2, 3 en 4	naar categorie 1
Categorie 5 en 6	naar categorie 1 en 2

Zowel binnen als buiten het kernwinkelgebied geldt dat voor alle nieuwvestiging van horecabedrijven een planherziening noodzakelijk is.

Artikel 8: Maatschappelijk

De bestemming 'Maatschappelijk' heeft betrekking op de maatschappelijke voorzieningen in het plangebied. Het betreft hier diverse kerken, een begraafplaats (tevens als zodanig aangeduid), een school en een kinderopvang. Gebouwen mogen alleen binnen een bouwvlak worden gebouwd. De goot- en bouwhoogte zijn door middel van een aanduiding op de kaart opgenomen. Onder bepaalde regels mag er buiten het bouwvlak worden gebouwd.

Artikel 9: Recreatie - Verblijfsrecreatie

Voor het perceel Achterdijkje 24 (het voormalige politiebureau) geldt een bestemming 'Recreatie - Verblijfsrecreatie' ten behoeve van de recreatie-appartementen die zich in het gebouw bevinden. Met de aanduiding "maximum aantal wooneenheden" is op de verbeelding aangegeven dat ten hoogste 3 wooneenheden ten behoeve van recreatieve bewoning zijn toegestaan.

Artikel 10: Tuin

De bestemming 'Tuin' is gegeven aan de tuinen van de woningen voor zover deze grenzen aan de openbare ruimte. Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen worden gebouwd. Erf- of perceelafscheidingsmogelijkheden mogen niet hoger zijn dan 1 m.

Artikel 11: Verkeer - Verblijf

De bestemming 'Verkeer - Verblijf' heeft betrekking op alle wegen in het plangebied. Binnen deze bestemming vallen ook parkeer- en groenvoorzieningen en bruggen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding "brug". Ondergeschikt aan de bestemming is water toegestaan, alsook openbare nutsvoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding. Ten behoeve van de viskraam aan de Workumerdijk is een aanduiding "specifieke vorm van verkeer - standplaats" op de verbeelding opgenomen. Het gebruik ter plaatse van de viskraam is hiermee toegestaan.

Artikel 12: Water

De Grutte Sylroede en een aantal andere structuurbepalende waterpartijen, zijn bestemd als 'Water'. Binnen deze bestemming zijn geen gebouwen toegestaan. Vlonders, steigers en meerpalen zijn, uitgezonderd bestaande voorzieningen, uitsluitend middels een binnenplanse afwijking toegestaan. Op de gronden die op de verbeelding zijn aangeduid met "woonschepenligplaats" is 1 woonark toegestaan. De maximale bouwhoogte van deze woonark mag niet meer dan 3,5 m bedragen, gemeten vanaf de waterlijn. Ligplaatsen ten behoeve van een recreatieve passantenhaven zijn op de verbeelding als "ligplaatsen" aangeduid. Voor sluisen geldt de aanduiding "sluis".

Artikel 13: Wonen

Voor woonfuncties in het plangebied is de bestemming 'Wonen' opgenomen. Het gebruik van deze gronden is gericht op het wonen. Dit betreft ook de zogenoemde aan-huis-verbonden beroepen en -bedrijfsactiviteiten (een omschrijving hiervan is opgenomen in artikel 1 van de regels). Het aantal woningen is bij recht beperkt tot het bestaande aantal per bouwvlak. In de bestemming is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen die, onder voorwaarden, de vestiging van detailhandelsbedrijven en bedrijven zoals opgenomen in de Staat van Bedrijven categorie 1 en 2 mogelijk maakt. Dit in overeenstemming met de bestemming wonen zoals die voor alle betreffende gronden binnen de dorpen in de voormalige gemeente Wûnseradiel van toepassing is.

BOUWVLAKKEN

Door middel van bouwvlakken is de locatie van de hoofdgebouwen vastgelegd. Gestreefd wordt naar handhaving van het bebouwingspatroon. Dit is vertaald in de bouwregels. Naast hoofdgebouwen zijn aan- en uitbouwen en bijgebouwen toegestaan. De gezamenlijke oppervlakte daarvan mag niet meer bedragen dan 50 m². Met een binnenplanse afwijking kan deze oppervlakte worden vergroot tot 100 m² per woning. Bijgebouwen en aan- en uitbouwen zullen door situering, oppervlakte en maatvoering ondergeschikt moeten blijven aan de hoofd-

bebouwing. Aan- en uitbouwen en bijgebouwen mogen ook buiten het bouwvlak worden gerealiseerd.

In dit bestemmingsplan geldt voorts een afzonderlijk beschermingsbeleid ten aanzien van het bouwen. In het bestemmingsplan zijn de voor het beschermd dorpsgezicht waardevolle gebouwen aangeduid met “specifieke bouwaanduiding - beeldondersteunend” en “specifieke bouwaanduiding - beeldbepalend”. Van deze gebouwen moet de hoofdvorm (zoals die wordt bepaald door de goot- en bouwhoogte, dakhelling en -vorm) behouden blijven. Rijksmonumenten zijn voorts ter attentie op de verbeelding aangeduid met een “specifieke bouwaanduiding - rijksmonument”.

SPECIFIEKE
BOUWAANDUIDINGEN

Voor het verlenen van omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan en het toepassen van wijzigingsbevoegdheden geldt ook een beschermend beleid, in die zin dat deze bevoegdheden niet worden toegepast wanneer dit leidt tot een onevenredige aantasting van de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden van het beschermd dorpsgezicht.

Artikel 14: Waarde - Archeologie 1

Een deel van het plangebied is middels een dubbelbestemming tevens bestemd als ‘Waarde - Archeologie 1’. Binnen deze bestemming is bouwen verboden en zijn diverse verstorende activiteiten gekoppeld aan een aanlegvergunningstelsel.

DUBBELBESTEMMINGEN

Artikel 15: Waterstaat - Waterkering

Een deel van het plangebied valt binnen de dubbelbestemming ‘Waterstaat - Waterkering’. Deze bestemming is bedoeld voor de dijk die als waterkering voor het IJsselmeer dient.

Hoofdstuk 3: Algemene regels

Artikel 16: Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel ziet er op toe dat grond die reeds eerder bij een verleende omgevingsvergunning voor het bouwen is meegenomen, niet nog eens bij de verlening van een nieuwe omgevingsvergunning voor het bouwen mag worden meegenomen. De anti-dubbeltelregel heeft uitsluitend betrekking op situaties die plaatsvinden ten tijde van het geldende bestemmingsplan.

Artikel 17: Algemene gebruiksregels

In de algemene gebruiksregels is vastgelegd welk gebruik in ieder geval strijdig is met de in de regels gegeven bestemmingsomschrijvingen.

Artikel 18: Algemene aanduidingsregels

In de algemene aanduidingsregels zijn regels opgenomen met betrekking tot verschillende gebiedsaanduidingen die in het plangebied voorkomen. De algemene aanduidingsregels gelden als aanvulling op de regels van de onderliggende enkelbestemmingen, daar waar op de verbeelding een specifieke gebiedsaanduiding is aangegeven. Voor het plangebied zijn de gebiedsaanduidingen

GEBIEDSAANDUIDINGEN

“beschermd dorpsgezicht”, “geluidzone - industrie”, “veiligheidszone - lpg” en “vrijwaringszone - dijk” van toepassing.

BESCHERMD
DORPSGEZICHT

De gebiedsaanduiding “beschermd dorpsgezicht” is opgenomen om de cultuurhistorische en ruimtelijke waarden van het dorpsgezicht van Makkum te beschermen. Het beleid is gericht op het behoud en herstel van de ruimtelijke en cultuurhistorische waarden van het dorpsgezicht zoals die in de onderbouwing van het besluit tot aanwijzing van Makkum als beschermd dorpsgezicht zijn aangegeven. Deze onderbouwing is als bijlage bij de regels opgenomen. Op het beschermd dorpsgezicht van Makkum is in paragraaf 2.3 nader ingegaan.

GELUIDZONE - INDUSTRIE

De gronden binnen de gebiedsaanduiding “geluidzone - industrie” stellen voorwaarden aan de onderliggende bestemmingen. Voor de gronden binnen de aanduiding geldt dat de geluidsruimte voor industrie is beschermd en in stand gehouden moet worden. Tevens mag het aantal geluidgevoelige objecten en geluidgevoelige functies niet toenemen ten opzichte van het bestaande aantal. Ten behoeve van deze objecten en functies mag niet worden gebouwd. Dit is opgenomen in de bouwregels. Door middel van een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels kan hiervan worden afgeweken, mits is aangetoond door middel van een deskundigenverklaring dat met het oog op de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein kan worden voldaan aan de voorkeursgrenswaarde dan wel een verkregen hogere waarde.

VEILIGHEIDSZONE - LPG

Vlak buiten het plangebied bevindt zich een vulpunt voor lpg. Dit vulpunt heeft een bepaalde risicocontour zoals is beschreven in paragraaf 3.4 Externe veiligheid. Op de verbeelding is deze risicocontour opgenomen als gebiedsaanduiding “veiligheidszone - lpg”. Op of in deze gronden mogen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten worden gebouwd. Hiervan kan ontheffing worden verleend, mits is voldaan aan de gestelde voorwaarden. Door het opnemen van een wijzigingsbevoegdheid kan de aanduiding van de gronden worden gehaald als de risicovolle inrichting ter plaatse is beëindigd.

VRIJWARINGSZONE - DIJK

Ten behoeve van noodzakelijke versterkingen van de waterkering is een bindendijkse reserveringszone als aanduiding “vrijwaringszone - dijk” opgenomen. Er is voorzien in een aanlegvergunningstelsel. De aanlegvergunning mag slechts worden verleend indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de waterkerende functie van de waterkering.

Artikel 19: Algemene afwijkingsregels

De algemene afwijkingsregels bieden enige flexibiliteit als het gaat om het afwijken van in het plan opgenomen maten en bieden ruimte om bepaalde voorzieningen te kunnen realiseren.

Artikel 20: Algemene wijzigingsregels

Binnen de algemene wijzigingsregels zijn twee algemene wijzigingsbevoegdheden opgenomen. Dit om het plan te kunnen wijzigen ten behoeve van het bouwen bouwwerken van openbaar nut, met een maximum inhoud van 400 m³ en

een maximum bouwhoogte van 4 m, en om aan gronden de archeologische dubbelbestemming te kunnen toekennen.

Hoofdstuk 4: Overgangs- en slotregels

Artikel 21 en 22: Overgangsrecht en slotregels

De in het Bro voorgeschreven formulering van het overgangsrecht is opgenomen in deze regels.

5.4

Overige aspecten

Additionele voorzieningen

In dit bestemmingsplan zijn de al dan niet in directe relatie met een bestemming staande voorzieningen, zoals ondergrondse leidingen, verhardingen, bermen, geluidswerende voorzieningen, centrale installaties ten behoeve van de energievoorziening, voorzieningen ten behoeve van de waterbeheersing in de vorm van watergangen, duikers, waterkeringen en dergelijke bij de bestemming inbegrepen zonder dat dit uitdrukkelijk is vermeld.

Kamperen

Kamperen op reguliere of kleinschalige kampeerterreinen in het plangebied, wordt met dit bestemmingsplan niet mogelijk gemaakt. In het op 25 mei 2009 vastgestelde facetbestemmingsplan Openluchtrecreatie is nader ingegaan op het kampeerbeleid dat vanaf 1 januari 2008 van kracht is geworden in verband met de intrekking van de Wet op de Openluchtrecreatie op die datum. Het facetbestemmingsplan is in dit bestemmingsplan verwerkt.

Ligplaatsenverordening

Aanleggen en het innemen van een ligplaats is in algemene zin in de daarvoor in aanmerking komende bestemmingen, met name de bestemming 'Water', begrepen. De regeling ten aanzien van plaats, tijdsduur en dergelijke wordt nader geregeld middels toepassing van de gemeentelijke ligplaatsenverordening.

Uitvoerbaarheid

6

6.1

Economische uitvoerbaarheid

Wet- en regelgeving

In het kader van de Grondexploitatiewet dient een exploitatieplan te worden opgesteld indien er sprake is van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Dit is anders indien de kosten bij de vaststelling van het bestemmingsplan anderszins zijn verzekerd. Dan vervalt deze verplichting. De gemeenteraad moet wel expliciet besluiten dat een exploitatieplan niet wordt vastgesteld, omdat de uitvoerbaarheid anderszins verzekerd is.

Onderzoek

Dit bestemmingsplan is een actualiserend en conserverend plan. Dit houdt in dat de huidige bestaande situatie in het plangebied is inbestemd. Met dit bestemmingsplan worden geen grootschalige nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen bij recht in het plangebied mogelijk gemaakt. Kleinschalige ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied kunnen plaatsvinden door middel van het bij omgevingsvergunning afwijken van de bouw- of gebruiksregels. Dit betreft in alle gevallen particulier initiatief waaraan in beginsel geen kosten voor de gemeente zijn verbonden, afgezien van kosten van het ambtelijk apparaat voor de begeleiding en toetsing van aanvragen voor omgevingsvergunning. Deze kosten worden door middel van leges gedekt.

Na vaststelling van het bestemmingsplan zijn planschadekosten de enige kosten die verder nog uit dit bestemmingsplan kunnen voortkomen. Planschadekosten zijn op voorhand niet uit te sluiten. De gemeente zal daarom bij iedere aanvraag bezien of er planschade kan ontstaan. Indien dit het geval kan zijn, zal met de belanghebbende aanvrager een overeenkomst worden gesloten, zoals bedoeld in artikel 6.4a van de Wro. Daarmee kan worden voorkomen dat de gemeenschap de planschadekosten moet betalen die gemaakt worden in het belang van de aanvrager.

Gezien het bovenstaande is een exploitatieplan voor dit bestemmingsplan niet nodig. Mochten zich in de toekomst toch ontwikkelingen voordoen waarbij de gemeente kosten moet maken, dan zullen die uitsluitend onder de wijzigingsbevoegdheden vallen. Er zal dan eerst worden bezien of er een kostenverhaalovereenkomst kan worden gesloten. In het uiterste geval kan worden overwogen om bij wijzigingsbevoegdheden een exploitatieplan vast te stellen. Dat is geen uitgangspunt en gezien de ontwikkelingsmogelijkheden ook niet de verwachting.

Conclusie

Voorgaande betekent dat de uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan niet door onvoldoende economische uitvoerbaarheid wordt belemmerd.

6.2

Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In het kader van het bestuurlijk vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro is voorliggend bestemmingsplan op 14 november 2012 naar verschillende maatschappelijke instanties verstuurd. De in kennis gestelde instanties zijn tot 12 december 2012 in de gelegenheid gesteld om een reactie op het plan in te dienen. Hierop zijn drie reacties binnengekomen. Deze reacties uit het vooroverleg zijn als bijlage 2 bij dit bestemmingsplan opgenomen. In het hiernavolgende is nader op deze reacties ingegaan.

1. Brandweer Fryslân

Brandweer Fryslân heeft per brief van 4 december 2012 op het plan gereageerd. Geadviseerd wordt om conform artikel 13 Besluit externe veiligheid inrichtingen een verantwoording van het groepsrisico op te stellen, waarin de door Brandweer Fryslân aangereikte conclusies uit de overlegreactie kunnen worden meegenomen. De toelichting van het bestemmingsplan moet op dit punt worden aangepast.

Reactie

De gemeente heeft deze reactie van Brandweer Fryslân overgenomen. Opgemerkt dient te worden dat een eerdere advisering van Brandweer Fryslân omtrent het bestemmingsplan 'Makkum - Zuidoost' abusievelijk niet bij het opstellen van het voorontwerp van voorliggend bestemmingsplan is betrokken. De in het kader van het bestemmingsplan 'Makkum - Zuidoost' reeds eerder opgestelde externe veiligheidsparagraaf met een verantwoording van onder meer het groepsrisico vanwege het LPG-tankstation aan de Suderseewei 7 is nu wel als bijlage bij dit bestemmingsplan opgenomen en de toelichting van het bestemmingsplan is hierop enigszins aangepast. Dit aangaande zou het aspect externe veiligheid in dit bestemmingsplan nu voldoende moeten zijn verantwoord.

2. N.V. Nederlandse Gasunie

N.V. Nederlandse Gasunie heeft per mail van 15 november 2012 op het plan gereageerd. Gasunie geeft aan dat toetsing van het plan aan het huidige externe veiligheidsbeleid heeft plaatsgevonden betreffende de aardgastransportleidingen van Gasunie. Uit deze toetsing blijkt dat het plangebied buiten de 1%-letaliteitgrens van de meest nabij gelegen leiding valt. Deze leiding heeft derhalve geen invloed op verdere planontwikkeling.

Reactie

De door Gasunie ingediende reactie geeft geen aanleiding om het plan aan te passen en is ter kennisgeving aangenomen.

3. Provinsje Fryslân

Provinsje Fryslân heeft per brief van 15 januari 2013 op het plan gereageerd. Provinsje Fryslân geeft aan dat de provinciale belangen op juiste wijze in het plan zijn verwerkt, behoudens één onderdeel:

Opmerking: Archeologie (cat. 2)

Wat betreft de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 1' is in de planregels (art. 13.2 en 13.3) als maat 40 cm gehanteerd waar beneden bodemingrepen niet zonder meer zijn toegestaan. Volgens de systematiek van FAMKE is een maat van 30 cm evenwel gewenst. Een afwijking hiervan zou gemotiveerd moeten worden. Geadviseerd wordt de maatvoering op 30 cm te zetten.

Reactie

Gemeenten mogen zelf bepalen welke diepte zij hanteren als vrijstellingsdiepte. De gemeente Súdwest-Fryslân hanteert in haar Erfgoedverordening een diepte van 40 cm als vrijstellingsgrens. De Erfgoedverordening is op 24 januari 2013 door de gemeenteraad vastgesteld. Ten opzichte van de modelverordening, zoals de ambtelijke werkgroep archeologie van de Vereniging Friese Gemeenten deze nader heeft uitgewerkt in overleg met de Provinsje Fryslân, is er een aanpassing van de maximale vrijgestelde diepte doorgevoerd. Zo is de toegestane verstoringdiepte iets verruimd en van 30 cm naar 40 cm gegaan, dit om onnodig onderzoek te voorkomen. Doorgaans blijkt namelijk dat de archeologische lagen dieper zitten dan deze 30 cm. Daar waar duidelijk is op grond van uitgevoerd archeologisch onderzoek dat ingrepen tot een diepte van 40 cm de archeologische waarden wel onevenredig onherstelbaar aan zullen tasten, kan de gemeente kiezen voor een strenger regime. Mocht anderzijds op grond van archeologisch onderzoek bijvoorbeeld duidelijk zijn dat archeologische waarden in terreinen dieper liggen dan 40 cm, dan kan de gemeente het regime versoepelen. Er zijn voor het plangebied geen gegevens bekend waaruit blijkt dat een strenger, dan wel soepeler regime aan de orde moet zijn. De door de provincie gemaakte opmerking geeft daarom geen aanleiding om het plan aan te passen.

Colofon

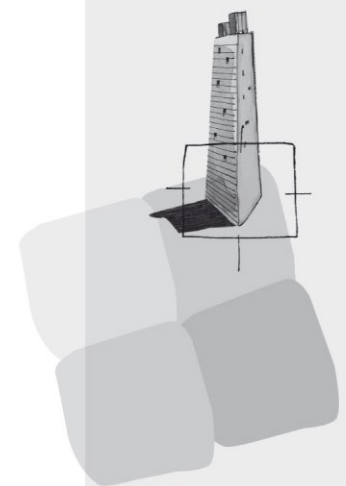
Opdrachtgever
Gemeente Súdwest-Fryslân

Contactpersoon
dhr. Bert de Jong

Bestemmingsplan
BügelHajema Adviseurs b.v.

Projectleiding
BügelHajema Adviseurs b.v.
dhr. Jan-Ale van der Ploeg

Projectnummer
027.00.40.03.00



BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordering en Milieu BNSP
Balthasar Bekkerwei 76
8914 BE Leeuwarden
T 058 215 25 15
F 058 215 91 98
E leeuwarden@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort